

DÁTUM

I/204.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

„Új esztendő, vígságszerző”

Mivel szilveszterkor mi, gyermekek is kissé későbbben feküdtünk le a megszokottnál, így esztendő reggelén arra ébredtünk, hogy korán jöttek a köszöntők és hallottuk, hogy felhangzott: „Új esztendő, vígságszerző, most kell újulni; Újulását víg örömmel most kell hirdetni.” A köszöntőt a gyermekek végigénekeltek az általunk is ismert szöveggel és dallammal, majd boldog új évet kívántak. Mivel ez hiedelem volt, hogy újévkor nem szabad pénzt kiadni, mert akkor egész éven át nagyon sok lesz a kiadás, így ajándékkul alma és aszalt gyümölcs, kalács volt a köszöntők jutalma.

Illó volt az esztendő első napján elmenni a templomba, így időben elláták az állatokat és megkezdődött a készülődés. Előkerültek az ünneplő ruhák, hogy a második harangszókor elinduljanak a templomba. Nekünk, iskolás gyermekeknek az iskolában volt a gyülekezés. Amikor a harmadikat harangozták, – ilyenkor mindkét harang szólt – a tanító sorba állított bennünket s úgy mentünk át az iskola melletti templomba. Ilyenkor már bent ültek megszokott helyükön az egyik oldalon a férfiak, másik oldalon a nők.

A családoknak évtizedeken át kialakult helyük volt a templomban, amit nem volt szabad megszokni. Ha másik faluból került leány vagy fiú valamelyik családba, az a család által megszokott helyet foglalta el.

A kettős harangszó végével vártuk, hogy jöjjön a pap. Amikor belépett, felhangzott a csodálatosan szép újévi ének: „Ez esztendőt megáldjad, ez esztendőt megáldjad, kegyelmedből Űristen!” Zengett az ének, amolyan felszabadultan, hittel és bizakodva az újesztendő első óráiban. De így prédikált a lelkész is az ünnepi istentiszteleten, amelynek végén felhangzott a Himnusz, ahogyan visszaemlékezem, sokak szemében még a könny is csillogott.

Ezután indultak hazafelé az emberek, s gyakorta fogtak egymással kezét, kívánva nagyon boldog, békés új évet.

Hazaérkezés után volt az ünnepi ebéd. Általában húsos étel, főleg sertéshúsból készültek, mert azt tartották, hogy a sertés betúrja a házba a szerencsét. Baromfi húst nem ettünk, mert az kikaparja a házból a szerencsét. Édesanyám még délután is elment a templomba velünk együtt, azonban a férfiak közül már kevesebben, mint délelőtt. Mi, gyermekek még játszottunk mert tartott a karácsonyi szünet.

Így telt el újév első napja nemcsak nekünk gyermekeknek, hanem a felnőtteknek is. Jó erre visszaemlékezni még annak az idős embernek is, aki január 1-jén betölti a 75. évét.

Kiss József

(Szerkesztőségünk ezzel az írásával köszönti legidősebb külső munkatársát, s kívánja, hogy évei számát erőben, egészségben gyarapítsa – legalább százig!)

„Kultúra: a rüt luk”

(Szilveszteri összeállításunk a 8–9. oldalon)

Különleges sportcsemege

(Leleplezett nyilatkozók a 13. oldalon)

Minden
kedves
Olvasónknak
kellemes
szilvesztert
és
boldog
új évet
kívánunk!

Otthoni szilveszter helyett

Francia rendszámú utánfutós személygépkocsi parkolt le december 28-án Szegeden a Forrás SZOT Gyógyszálló előtt. A raktérben élelmiszerek: gyümölcsök, konzervek, cukor, tej, tejporok, kenyér – minden olyasmi, amire szükség lehet. A gyógyszerek között is a legfontosabbak: antibiotikumok.

Egy negyven év körüli úr és Kraehn Eric 18 éves diák érdeklődni jöttek az Aerocaritas Alapítványhoz, hogyan juthatnak el Temesvárra, milyenek kint a körülmények, merre lőnek, merre nem, melyik úton érdemes menni. Eredetileg a Hungarocamion itteni központját keresték, egy szegedi rendőr irányította őket ide.

Nicolas urat faggatom, – tolmács segítségével – hogyan jutott eszükbe a nemes gesztus:

– Én Temesvárról származom, még gyerekkoromban mentünk Franciaországba. Utoljára októberben voltam

Franciaországból – Romániáért

kint Romániában. Sógorom, testvéreim, barátaim Temesváron laknak... Mi románok vagyunk.

– Magánzállítványt hoztak?

– Nem, nem, én a Transport Frigorifique Européen vállalatnál dolgozom, s nagyobb szegélyszállítványt szeretnék juttatni Romániának. Tervem az, ha eljutunk Temesvárra én kint maradok legalább egy hónapig, hogy feltérképezzem a terepet, hova, mit kell majd hoznunk. Állandó kapcsolatban leszek a céggel, így tudjuk azt elérni, hogy olyan segélycsomagokat indítsanak útra, amelyre valóban szüksége van a román népnek, s oda kerüljenek, ahol a legjobban várják...

– Ma még úgy tűnik, veszélyes útra vállalkoztak. Nem félti a fiát?

– Nem a fiam, Eric egy másik vállalat tulajdonosának a fia. Szüleitől kaptuk kölcsön ezt a járművet, amivel jöttünk, s az ő feladata is a „felderítő”... A Les Medecius du Monde et

Les Medecius sans Frontieres cég is segíteni szeretne a románokon. Ő csak pár napig marad velem, hiszen január első napjaiban kezdődik ismét az iskola, ahonnan nem hiányozhat. Az első információkat ő fogja átadni a két vállalatnak...

Mint tudjuk, a francia televízió munkatársai is jelen vannak a román harcok helyszínén, így nem volt nehéz tudomást szereznük arról, most minden segítség számít. Beszélgetésünk „kutyafuttában” zajlott, minden mondat után egy lépéssel közelebb kerültek a kijáráshoz. Sietni kell, még sötétedés előtt szeretnék Temesvárra érkezni. Búcsúzóul az Aerocaritas dolgozóit elmondták nekik: a fiatalember visszafelé csatlakozhatna az ő konvojukhoz, így biztonságosabb lenne, hiszen jóformán még „gyerek”... A készírtások mellé nem is kellett volna mondani, hogy szerencsés utat – a pilanlat minden érzelmet elárult...

Szilvási Ildikó

Segély-egyeztetés

A minisztériumok koordinációs bizottsága pénteken értékelte a romániai segélyszállítványok megszervezésének helyzetét és meghatározta a további feladatokat. Az igény óriási, de a fogadókézség hiányos, nincs sem fogadóállomás, sem személyzet. Az első segélyeket spontán indították a különböző szervek útnak, s többnyire azt sem lehetett tudni, hova érkezett az áru. Emellett – részben a benzin- és gázolajhiány miatt – a szállítványok csak a határmenti körzetekbe jutottak el. A legfrissebb információk szerint a román fél elsősorban gyógyszereket, elsősegélynyújtáshoz szükséges orvosi berendezéseket, tejpót, margarint, baromfit, levespót, halat, halkonzerveket, gyermektápszereket, pirosparikát kér. Mivel Magyarországon sem áll mindenből rendelkezésre álló mennyiség, az illetékes tárcák miniszterei kaptak felhatalmazást arra, hogy meghatározzák azoknak a termékeknek a listáját, amelyeket közcélú adakozásra felajánlhatnak a magyar vállalatok, a pártok és szervezetek.

(folytatás az 5. oldalon)

Romániai helyzetkép

Mai gondok – tegnapi adatok

A Securitate szabadlábban maradt tagjai továbbra is veszélyt jelentenek, de arra már nem képesek, hogy kezükbe kaparintsák a hatalmat – jelentette ki Ionescu, a Nemzeti Megmentési Front elnökhelyettese. Megerősítette, hogy a bujkáló „szekusok” várhatólag megpróbálnak merényletet elkövetni a Nemzeti Megmentési Front tagjai ellen. Néhány száz Securitate-tag van még szabadlábban, de esetükben nem a létszám a fontos, hanem az, hogy nagyon jól kiképzettek és nagyon jól felfegyverezettek. A politikus elmondta, hogy a hét elején a titkosrendőrség néhány tagja bejutott a front főhadiszállására, s pokolgépet helyezett el ott. A robbanószerkezetet szerencsére időben felfedezték és hatástalanították.

A bukott diktátor durván meghamisította a mezőgazdasági statisztikákat és a valóságos terméseredményeknek semmi köztük sem volt a hivatalos propaganda győzelmi jelentéseihez – közölte a Romania Libera. A gabonatermelésről például Ceausescu még egy hónapja is azt mondta, hogy az 1989-ben elérte a 60 millió tonnát, valójá-

ban azonban nem volt több 18 millió tonnánál. A burgonya hektáronkénti termésátlaga sem volt 81 tonna, hanem csupán 14 tonna. Cukorrépából 24,7 tonnát takarítottak be, szemben a 100 tonnás adattal. A rizs valóságos termésátlaga 0,83 tonna volt, 8,1 tonna helyett. Gyümölcsfélékből is csupán 4,7 tonna termelt, nem pedig 19 tonna. A szőlő egy-egy hektárjáról is csupán 4,2 tonnát szüreteltek le, nem pedig 20 tonnát.

A forradalmi kormány egyik első dolga volt, hogy eltörölte az élelmszer-fejadagokat és leállította az élelem exportját. Az amerikai mezőgazdasági minisztérium szerint az utóbbi intézkedés gondokat okozhat a Szovjetunióknak, amely saját hús- és zöldséghiányának enyhítésében fontos szerepet szánt a román importnak. A mezőgazdasági minisztérium bejelentette, hogy Bacau városában bezüntették a szójababból készült, a valódi tej pótlására szánt műtej gyártását.

A forradalom tiszta arca

Az egész cseh és szlovák nemzetnek, az ország nemzetiségeinek mondott köszönetet első elnöki beszédében Václav Havel, Csehszlovákia új államfője.

Azt ígérte, nem fognak benne csatlakozni, a szabad választásokig vezeti az országot és ennek az útnak tisztességesnek és békésnek kell lennie, hogy „a forradalom tiszta arcát semmi se piszkítsa be.” A prágai vár belső udvarában összegyűlt tömeg hatalmas éljenzéssel fogadta pár mondatos beszédét. Havel ezután a Szent Vitus székesegyház kápolnájába vonult, ahol

meghajolt Szent Vencel cseh király ereklyéje előtt. Itt Lebeda prágai püspök fogadta. A székesegyházban Tomásek bíboros érsek üdvözölte az új államfőt, aki a parlament és a kormány elnökségével együtt részt vett az általa celebrált ünnepi tedeumon.

A hagyományoknak megfelelően Csehszlovákia új köztársasági elnöke megválasztása után részt vesz a Szent Vitus székesegyházban a hálaadó misén.

Ennek utoljára Klement Gottwald tett eleget, akit 1948 júniusában Beran kardinális áldott meg.

Eredmények és remények

A kelet-európai változásokat, a „demokratikus forradalom” folyamatait minősítette az óesztendő legfontosabb eseményeinek Geraszimov, aki moszkvai évzáró sajtóértekezletén külön elemezte a végbement változásokat. A külügyi szóvivő méltatta a berlini fal lebontását, a magyarországi, lengyelországi és bulgáriai változásokat. Kitért a csehszlovákiai „bárso-

nyos forradalomra” és üdvözölte Dubcek és Havel megválasztását. Kifejezte meggyőződését, hogy a szovjet-csehszlovák kapcsolatok, a szövetség és a jószomszedság jegyében fejlődnek majd. E folyamatok szomorú, tragikus kivétele Románia, hiszen itt emberáldozatokat követeltek a demokratikus átalakulások. A Szovjetunió támogatja a „karácsonyi forradalom” célkitűzéseit.

Geraszimov úgy ítélte meg, hogy az új év kedvező távlatokat nyit a szovjet-amerikai kapcsolatok fejlődése előtt, mindenekelőtt a leszerelés, a hadászati támadófegyverzet 50 százalékos csökkentése terén. Kedvezően ítélte meg a nukleáris kísérleteket korlátozó megállapodások ratifikálási esélyeit 1990-ben, akárcsak a vegyi fegyverek betiltásáról szóló konvenció aláírásának lehetőségét. Reményét fejezte ki, hogy a haditengerészeti erőket is sikerül bevonni a leszerelési folyamatba, s ezen túlmenően kereskedelmi megállapodások is jelzik majd a szovjet-amerikai viszony javulását. Geraszimov szerint 1990-ben lehetővé válik a „Helsinki-2” folyamat megszüntetése, a katonai szembenállás szintjének további csökkentése, az országok gazdasági együttműködésének kibontakoztatása. A szóvivő statisztikákat idézve megállapította, hogy idén a világsajtó az előző évhez képest megközelítőleg háromszor annyit írt a Szovjetunióról. A Moszkvában akkreditált külföldi tudósítók száma elérte az 580-at, ami 127-tel több az előző évihez képest.

A VILÁG HÍREI 1989-BEN

– Január 7. – Meghalt Hirohito japán császár, utódja az 55 éves Akahito. 10. – Kuba megkezdte csapatainak kivonását Angolából.

– Február 3. – Paraguayban megdöntik Stroessner diktátort, az új elnök Andrés Rodríguez. 15. – Az utolsó szovjet katona is távozik Afganisztánból.

– Március 26. – Többjelöltes parlamenti választások a Szovjetunióban, Gorbacsovot választják államfőnek.

– Április 7. – Lengyelországban ismét legálisan működhet a Szolidaritás, amely a júniusi parlamenti választásokon fölényesen győzött és Mazowiecki lett a kormányfő. 9. – Tbilisziben 19-en meghalnak a hadsereg és a tüntetők összecsapásakor. 17. – Kínában diákmozgalom kezdődik, amelyet országos méretű tiltakozó hullám követ. A pekingi vezetés végül tankokkal veri le a tüntetőket, Több százán meghalnak az összecsapásokban. 25. – Megkezdődik a szovjet csapatkivonás Magyarországról.

– Május 14. – A peronisták győznek az argentin választásokon. 15. – Kínai-szovjet csúcstalálkozó Pekingben. 20. – Rendkívüli állapotot hirdetnek Kínában, később Csao Ce-jangot Csiang Cö-min váltja fel a KKP élén. 23. – Egyiptom ismét tagja az Arab Lígának.

– Június 3. – Meghalt Khomeini ajatollah, Irán új államfője Rafszandzani, aki nyitást ígér a Nyugat felé.

– Július 2. – Elhunyt Gromiko volt szovjet külügyminiszter és államfő. 13. – Kubában árulás és kábítószercsempészsében való részvétel vádjával kivégeznek négy tábormokot és bebörtönöznek több tisztet és minisztert.

– Augusztus 9. – Japánban hosszas korrupciós botrány után Kaifu Tosiki az új kormányfő.

– Szeptember 10. – Magyarország kaput nyit a keletnémet menekülteknek. 20. – Dél-Afrikában Frederick de Klerk a lemondott Botha elnök utódja. 26. – Vietnam befejezte csapatai kivonását Kambodzsából. 28. – A Hawaii-szigeteken meghalt a három éve megbuktatott Ferdinand Marcos Fülöp-szigeteki diktátor.

– Október 7. – Gorbacsov Berlinben tárgyal, nem sokkal később Krenz váltja fel Honeckert az NSZEP élén. Lemond a PB és a KB, később Krenznek is mennie kell, utódja a 42 éves Gregor Gysi. Gysi és az új kormányfő Hans Modrow azonnali reformokat ígér. Megnyitják a Berlieni Falat, Modrow találkozik Kohl kancellárral. Honecker több közeli munkatársát letartóztatják, időközben pedig megkezdődnek a kerekasztaltárgyalások.

– November 6. – A namíbiai választásokon a SWAPO gerillaszervezet képviselői győznek. 10. – Bulgáriában Todor Zsivkov elveszti minden hatalmát, utódja a volt külügyminiszter, Petar Mladenov. Kormányátalakítások következnek, majd lassan beindulnak a puhatózó tárgyalások a kerekasztalról. Közben tízezer bulgáriai török menekült indul vissza Törökországból. 17. – A prágai rendőrök brutálisan leverik a reformokat követelő tüntetőket, egy hét múlva lemond a CSKP PB, leváltják Jakest, utódja ideiglenesen Urbánek. A decemberi kongresszuson ő is távozik. Pártelnök Adamec, volt kormányfő, elsőtitkár pedig Mohorita. A CSKP időközben elvesztette alkotmányos vezető szerepét. A megalakult koalíciós kormányban kisebbségbe kerültek a kommunisták. Az év végén Dubcket parlamenti elnökké, Havelt – a Polgári Fórum vezetőjét – pedig államfővé választották. 22. – Libanonban meggyilkolják az alig néhány hete hivatalba lépett Mouavad elnököt. 28. – Radzsiv

Gandhi lemond, miután pártja súlyos vereséget szenved a választásokon, utódja Visvanat Pratap Szing.

– December 2-3. – A máltai szovjet-amerikai csúcstalálkozón megállapodnak abban, hogy felgyorsítják a stratégiai támadófegyverek ötven százalékos csökkentéséről szóló szerződés előkészítését, új lendületet adnak a bécsi tárgyalásoknak, és 1990. nyarán ismét találkoznak. 14. – Chilében Aylwin, a polgári ellenzék képviselője nyeri az elnökválasztást, Pinochetnek végképp mennie kell. – Meghalt Andrej Szaharov atomtudós, világhírű szovjet polgárjogi aktivista. 17. – A véres temesvári tüntetés után Románia népei a diktátor ellen fordulnak. Ceausescu elutazik Teheránba, de a hazatérése utáni nagygyűlés rendszerellenes megmozdulássá válik. A hadsereg által támogatott tömegek országszerte véres harcokat vívnak a Securitate alakulataival, elfogják, majd rövid tárgyalás után kivégzik a Ceausescu-házaspárt. A megalakult Nemzeti Megmentési Frontjának Tanácsába több ismert ellenzék, illetve a diktátor által menesztett politikust választanak. Az új államfő Iliescu, a kormányfő Roman, az időközben meggyilkolt Milea védelmi miniszter utódja pedig Militaru tábormok. Az új vezetés azonnal érvényteleníti a korábbi népellenes törvényeket és demokratikus programot terjeszt elő.

20. – A Litván KP kiválik az SZKP-ből, Gorbacsov sebtében összehívja az SZKP KB-t és egyelőre sikerül elérnie, hogy más köztársasági pártok ne kövessék a litván példát. – 24 ezer amerikai katona indít inváziót Panama ellen, hogy elfogja az Egyesült Államokban kábítószercsempészséssel vádolt Noriega tábormokot, Panama legfőbb katonai vezetőjét. Noriega a vatikáni nagykövetségre menekül.

Sztanilov bolgár író tizenöt nap után befejezi éhségstrájkját, amelyet addig kívánt folytatni, amíg az alkotmányból nem törlik a BKP vezető szerepét. Bár ez még nem történt meg, azt elérte, hogy január 25-e helyett már 15-én összeül e célból a nemzetgyűlés. Atanaszov miniszterelnök hívta fel telefonon, hogy lebeszélje akciója folytatásáról, hiszen a nemzetgyűlés döntéséhez nem férhet kétség – a pártok parlamenti csoportjainak álláspontja egyértelmű és közzismert. Mivel nemcsak biztosítékai vannak „ennek az anakronizmusnak” az alkotmányból való kiküszöbölésére, de számos támogatója „stafétaszzerűen” átveszi tőle az éhezést, amíg a nemzetgyűlés határoz, Sztanilov vállalta éhségstrájkja beszüntetését.

A népek önrendelkezése

A Nemzetközi Erdély Bizottság üzenete

Tegnap a Nemzetközi Erdély Bizottság bécsi központja üzenetet küldött a világ magyarságának, Erdély népeinek, mely így kezdődik: „Most, amikor Romániában véres kézzel – reméljük – utolsó fejezetét is megírják a II. világháborút követő hányatott korszaknak, Európában sorsforduló előtt állunk. A múlt arra tanít, hogy Európa közepén az ellenséggel szembenállás mindig katasztrófa-hoz vezetett. Győztesek soha nem voltak csak vesztesek. Ezért olyan kézs fejlődés elindítására van szükség, amely – Helsink szellemében és a helsinki záróokmányban lefektetett önrendelkezési jog alapján – minden népnek és

minden népcsoportnak megadja a maga életterét, ahol nem határok és válaszfalak, hanem az együttműködés jut elsőbbséghez”.

Az üzenet lényege: „tovább kell haladnunk a határokat áthidaló egyetértés szellemében... egy új európaisághoz”. Továbbá hangoztatják: Erdély is kapja meg a lehetőséget arra, hogy önmaga döntsön sorsa felett és a különböző népek, különböző kultúrák és vallások egymás mellett élésének, egymás megértésének s kiegészítésének évszázados hagyományát Európa e sokat szenvedett részén tovább folytathassa.

(földessi)

A magyarországi románok üdvözlője

December 21-én még tiltakozott a romániai terror miatt, 25-én már örömmel üdvözölte a forradalmat a Magyarországi Románok Demokratikus Szövetségének elnöksége, 29-én, pénteken pedig a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának Bukarestbe küldött táviratában köszöntötte nagy örömmel a román demokrácia győzelmét Gyuláról az elnökség. A géptávirón Bukarestbe eljuttatott üzenetben a mintegy húszeszes magyarországi románság nevében az elnökség kifejezi örömét, hogy büszke lehet nemzete hőstetteire. A magyarországi románok tisztelettel, csodálattal, s ugyanakkor őszinte részvétellel gondolnak a forradalom hőseire, románokra, magyarokra, németekre és más nemzetiségre; azokra, akik megmutatták a szomszédos népeknek azt az utat, amelyet követnünk kell az új típusú, kölcsönös és testvéri megbecsülésen alapuló kapcsolatokban.

Az üzenetben a hazai románság vezetői kifejezik azt a meggyőződésüket, hogy a romániai forradalom a szellemi élet fejlődését és a világ minden országában élő románok egységét is szolgálja. Mint az üzenet megfogalmazza: a magyarországi románság képviselői különösen örülnek annak, hogy Románia új kormánya törekszik az igazi testvéri kapcsolatok kialakítására a szomszédos országokkal, amire a határon kívül élő románságnak nagy szüksége van nyelve és ősi hagyományai megőrzéséhez. Az üzenet Románia minden állampolgárának jólétét és teljes szabadságot, kölcsönös megbecsülésen és megértésen alapuló egységet kíván. Végeterül ez áll az elnökség üzenetében: „Biztosítjuk a forradalom vezetőit arról, hogy a magyarországi románok mindent megtesznek a két nép közötti barátság és együttműködés megerősítéséért.”

„A magyarok nevében, akik itt szenvedtek”

A 26 éves Bikfalvi Károlyt Brassóban az 1987-es tüntetések után tartóztatták le. 25 évre ítélték. Szabadult 1989. december 27-én Nagyenyeden. Különös ismertetőjele: vérszesen sorvány, bal karját és lábát megégették, egyik mutatóujját majdnem levágták és durván visszavarrták. Vagyona: ötven lei. A rajta lévő ruha nem az övé. Lakhelye nincs, munkahelye nincs, a személyi igazolványában a politikai elítélteket örökre megbélyegző „BK” jelzés. Nagyon fél.

Bikfalvi Károly a nagyszebeni főtúcán állított meg csütörtökön a magyar autórendszám láttán, s elsírta magát, hogy Magyarországról érkezettekkel beszélhet magyarul. Mikor lassan megnyugodott, elmondta, hogy Brassóban 1987-ben vagy 3000 diák és munkás ment az utcára. Előzőleg megállapodtak Jasi, Temesvár, Kolozsvár, Marosvásárhely és Brassó diákaival és munkásaival, de a többi városokban a Securitate nagyon gyorsan elfojtotta a lázadást. A brassóiakat először a rendőrök vették körül, aztán, mikor nem álltak meg, jött a Securitate, s belelőtt a tömegbe. Egy magyar diák, a 26 éves kolozsvári Tolnai Ferenc meghalt. Brassóban összesen mintegy 350–380 embert tartóztattak le, hat magyar kivételével románokat.

Bikfalvi Károly árvaházból került a brassói építésmérnöki karra. Letartóztatás után kínozni kezdték. Sebbenzines vattát tettek bal karjára és bal lábára, és meggyújtották, hagyták égni. Egyik ujjára rácsapták a vasajtót, amely majdnem levágták, s aztán úgy-ahogy, durva öltésekkel visszavarrták. Tüdejét levették: háttára sózsákokat tettek, s azon keresztül verték, hogy nyom ne maradjon. Fogait kihúzták. A kínvallatás „csak” addig tartott, amíg sikerült annyit kicsiholni a letartóztatottakból, ami elég volt a „vaddirat” összeállításához. „A vád az volt, hogy azért tüntettünk, hogy Erdélyt Magyarországhoz csatolják. Pedig mi semmi ilyesmit nem akartunk, csak élelmiszert, ruhát szeretnünk volna”.

Következett a börtön: reggelire égetett kenyérből készült 125 gramm „tea”. Ebéd: 250 gramm puliszka, 225 gramm hagymaleves, 350 gramm savanyított káposzta. Vacsora: „Ceausescu-tészta” – így nevezték a zavaros lében főtt árpa-kását. Magyarul beszélni mindig is tilos volt, a börtönben is. Már 23-án a foglyok tudomására jutott a Nemzeti Megmentési Frontja Tanácsának rendelete a politikai foglyok szabadonbocsátásáról, őket azonban nem engedték ki a nagyenyedi börtönből.

Horn Gyula Bukarestben

Több mint kétórás megbeszélést folytatott Bukarestben a külügyminisztérium épületében szombaton délelőtt Horn Gyula magyar és Sergiu Celac román külügyminiszter. A külügyminisztérium épületéből távozva Horn Gyula az MTI tudósítójának kérdésére válaszolva röviden úgy összegezte a tárgyalást, hogy „nagyon eredményesnek és nagyon jó légkörűnek ítéli a megbeszéléseket”.

Horn Gyulát délután fogadja Ion Iliescu, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának elnöke és Petre Roman miniszterelnök. Ezt követően a magyar nagykövetség épületében Domokos Gézával, a romániai Magyar Demokrata Szövetség intézőbizottságának elnökével folytatott megbeszélést.

Tóth Sándor búcsúztatása

Megrendülten tudatjuk, hogy Tóth Sándor hódmezővásárhelyi magán-tehertaxigépkocsivezető a román népnek nyújtott segély szállítása közben Aradon, 1989. december 23-án, 44 éves korában hősi halált halt. Tóth Sándortól 1990. január 3-án 12 órakor a hódmezővásárhelyi Szent István templom árkádjá alatt veszünk végső búcsút.

Hódmezővásárhely város polgárai, Kisiparosok Országos Szervezete, Magyar Vöröskereszt, alternatív szervezetek.

A Külügyminisztérium nyilatkozata

A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma és az egész magyar nép aggodalommal és reménykedéssel követte Románia népeinek a diktatórikus rendszer elleni harcáról szóló tudósításokat. Köszönet és elismerés illeti a magyar tömegtájékoztató munkatársait, akik fáradságot nem kímélve, sokszor veszélyt és áldozatot vállalva tájékoztatták közvéleményünket a forradalom eseményeiről.

Sajnálatos azonban, hogy az események forgatagában a magyar sajtó híradásaiba olyan, nem ellenőrzött, nem bizonyított hírek is bekerültek, amelyek szerint egyes arab országok állampolgárai részt vettek volna a meg-

bukott diktátor védelmében, a forradalom ellen folytatott véres küzdelemben. Ezek a hírek az arab országokban értelmetlenséget, megütközést keltettek.

A Külügyminisztérium elhatárolja magát az ilyen megalapozatlan híreknek a szándékainkkal ellentétes értelmezésétől. Hangsúlyozza: a magyar külpolitika elveivel összeegyeztethetetlen a népek közötti bizalmatlanságot szító hangulatkeltés. Magyarország továbbra is következetesen arra törekszik, hogy egymás tisztelete, a kölcsönös előnyök és megértés szellemében ápolja és gazdagítsa az arab országokkal kialakított sokoldalú, gyümölcsöző kapcsolatokat.

Egy volt politikai fogoly vallomása

„Talán abban reménykedtek, hogy sikerül visszazerezni a hatalmat. Végül a katonák szabadítottak ki bennünket 27-én este. A börtönőrök némelyike elmene-kült, a többieket letartóztatták. Én visszakaptam a ruhámat, amiben 1987-ben letartóztattak, de ez az egyik diáktársamé. Kaptam 50 leit is. Az ismerősök félre segítenek, az emberek még nem látják tisztán, mi lesz” – mondja. Az egyetemre már nem akar visszamenni. Dolgozni szeretne, s az árvaház, a diákotthon és a börtön után végre egy lakást. Nem is tudni, hogy a korábbi politikai visszamehetnek-e tanulni vagy dolgozhatnak-e. Kérdezni sem mer, a saját árnyékától is fél azok után, amit 26 éves koráig átélt.

Kérte, hogy adjam közre üzenetét. Íme, szó szerint: „A magyarok nevében, akik itt szenvedtek, megköszönöm a magyar államnak és minden egyes embernek a gyógyszer, ételt és ruhát, amit küldtek, és a testvéri szeretetet, annál is inkább, mert tudjuk mindannyian, hogy otthon is nagy a nehézségük. Kívánok minden magyar állampolgárnak sok-sok boldogságot, kellemes újévi ünnepet, és kívánom, hogy minden vágyuk teljesüljön, s hogy a magyar népet mindig és mindenhol tiszteljék.”

Egy dologban biztos: egyelőre nem tud Romániában élni, nem bírja tovább elviselni a félelmet. Félt attól, hogy bárhol igazoltatják, fél munkát keresni, fél felkeresni a korábbi ismerősöket. Bikfalvi Károly retteg. Szeretne Magyarországra jönni, de fél az útközbeni igazoltatásoktól, bár nem tudja, van-e rá oka. Retteg attól, hogy megpróbáljon átjönni a zöld határon, az útlevelet adó hatóságok pedig még nem működnek, hiszen ez a Securitate feladatköre volt. S retteg attól is, hogy hátha Magyarországon nem látják szívesen. A félelem, a rettegés benne él, ha talán ma alaptalan is.

Bikfalvi Károly 26 éves. Letartóztatták 1987-ben Brassóban. Szabadult 1989. december 27-én, Nagyenyeden. Nem Románia ellen harcolni ment az utcára, hanem csak szeretett volna jóllakni, öltözni és néha talán egy kicsit szórakozni is. A politikát mindig is gyűlölte. Ha találkoznak vele, fogadják szeretettel.

Horváth Júlia
(MTI-Panoráma)

Szociáldemokrata újrési üzenet

A magyarországi szociáldemokraták mellözve az álszent – az elmúlt évtizedekben kötelezővé tett, így túlságosan is megszokott – udvariaskodást, az üres ünnepélyeskedést, az atyáskodást és az önző farizeuskodást, minden más szóval ellentétben

küzdelmes új esztendő kívánunk a jövője alakításán munkálkodó magyar népnek, minden állampolgárának. Legyen a következő év a boldogabb és békésebb jövődöntő folytatott harc jegyében igenis küzdelmes, mert igazi, megnyugtató eredmény csak e harctól várható.

Kedves Barátaink, Polgártársaink!

Figyeljék majd az elkövetkező napokban kik és hányan fognak itt a békésről, a békés átmenetről papolni rádióban, tévében és újságokban. Évek óta megszokott és ismerős arcok lesznek ezek, mint ahogy ugyanilyennek fognak páváskodni, dizózkodni a gyárak, üzemek, vállalatok vagy intézmények bársonyszékeiből leszállva a „pórnép” közé. Igen, igaza van annak, aki azt mondja, itt még szinte semmi nem változott. Ránk tudták kényszeríteni a béketúrás jármát mindazok, akiknek – ellentétben velünk – igenis van veszténialójuk. Egy kezükön megszámlálhatják, hány kényúrnak, pimasz oligarchának kellett elengednie a húsfazék fülét, nem többnek, mint amennyit a kirakatpolitika megkövetel. Nem maradtak munkahely nélkül az élősködő paraziták.

Nem kellett elszámolnia egyetlen tolvajnak, kalandornak és léleknyomorítóknak, mint ahogy nem kapott elégtételt egyetlen eddig üldözött testvérünk sem. A csendesen vonszolt já-

rom mögötti szekéren még mindig ott pöffeszkednek azok a népnúzó, akik jóvoltunkból egy – elsősorban nekik – szebb jövő felé kéjutazók. Oly mindegy nekik, hogy az igazgatói títulus mellett – „elvtárs” vagy „úr” a keresztnév. A tegnapi vezetők, ma elegánsan menedzserek, a minapi „tulajdonosi joggyakorlók” ma holnap „jogállamiságtól felkent” tulajdonosok lesznek. A törzstörvényük pedig nem lesz más, mint amit eddig összeharásoltak, amit az „átmeneti kormány” az állami vagyonból nagyvonalúan a nevükre ír és a béketúrás. Igen, az a béketúrás, ami olcsó munkaerővé fokoz le mindannyiunkat. Ez a politikai-gazdasági oligarchia, miközben látványos és megtevesztő „átalakulásokon” megy át, igen keményen tartja magát. Megőrizte egykori harcostársai számára az igazságtalanul magas nyugdíjakat és kiegészítő jövedelemforrásokat. A kisnyugdíjasok és nagy családosok szemét pedig alkalmi segélyek, alamizsnák osztogatásával „kápráztatta” el. (E kérdésben még a bolgárok is előtűnk járnak.) De ugyanezek tettek országszerte ezeket úgy az utcára, hogy az érintettek átképzése, annak tanfolyami rendszere nem rendeződött megnyugtatóan. Olyan fiatalok ezrei élnek a teljes létbizonytalanságban, akik már első munkahelyhez sem jutottak, s így a segélyezésből is kizárattak. Képzés, átképzés persze nekik sem indult, miközben a tanév végével újabb ezrekre vár hasonló sors. És sorolhatnánk nyomorúságainkat...

Ugyanakkor ott vannak Budapesten és a megyeszékhelyeken a szak-

szervezeti székházak, csodapaloták. A bennük dolgozó – dolgozó? – apparátusokban ott tenyésznek a politikai-gazdasági oligarchia kollaboránsai, egykori kiemelt káderei, vagy mindenkori hűséges talpnyalói. Középszinten a tisztulás jelenségei nemigen tapasztalhatók. „Vezetésük” alatt tízemi szbtikárok és szakszervezeti tisztségviselők sokasága folytatja a szemérmellen munkásárusítást.

Az alkalmazottak, munkások mindaddig kiszolgáltatottak lesznek, amíg el nem kergetik, le nem cserélik ezeket igazi képviselőikkel. Középszintű szervezetre (például SZMT-k) semmi szükség. A bérbeadott ingatlanok jövedelme csak az apparátusok továbbélését segítik. Ezeket értékesítve sztrájk- és segélyalapot kell létrehozni. A jövőben csak valóban független és szabad szakszervezetekre lesz szükség, illetve azok szolidaritáselvű szövetségeire. A szövetség megvalósulhat az ágazati, a szakmai vagy bármely más érdekezésség mentén. Nem a forma hanem a tartalom, illetve

a következetes öntisztulás fontos. Olyan szakszervezetekre van szükség, melyek vállalják az oligarchák elleni harcot, céljuknak tekintik e „vezetési stílus” és létforma kizárását a racionalizált gazdasági szervezetekből.

A kikerülhetetlen rendszerváltás hátterében egyre nagyobb szükség lesz a foglalkoztatottak hatékony érdekvédelmére és politikai képviselőletére. Ez utóbbira szerveződnünk mi. Az egyéni ellenállást az oligarchia kíméletlenül megtorolja. Teheti, hiszen ügyesen kifundált „gazdasági saroktörvények” védelmét élvezik. Minden további késlekedés az ő pozícióikat erősíti.

Nincs tehát idő békeséges, nyugalmas új esztendőre. Kemény politikai csatákat kell megnyernünk, tisztán politikai, de igen eltökélt és áldozatos küzdelemben. Együtt a szervezett közösség erejével. Mi ehhez kívánunk erőt, elszántságot és sikereket, ehhez kínálunk baráti jobbot.

Az MSZDP OPV nevében
Kis Pál István

Újrési üzenet a családoknak

Isten legtökéletesebb művét, az embert, társas lénynek teremtette.

A család az ember társas életének legősibb és legfontosabb formája. A keresztény ember hiszi, hogy a monogámikus házasság és család volt és marad is az emberi társasélet csírája és sejtje, az egyéneknek a gyermekekben való továbbfolytatása, a legszebb örökök forrása. A gyermek áldás. Isten ajándéka, a legcsodálatosabb ajándék.

Napjainkban szomorúan kell észlelnünk, hogy a családok szétszakadása

már-már ijesztő méreteket öltött. Ha a folyamatot nem tudjuk megállítani, ez nemzetünk katasztrófájához vezethet. A családok széthullását annak tulajdonítjuk, hogy egy, az embertől idegen eszme ránerőltetése az emberek lelkében alapvető változásokat idézett elő. A lélek elpusztítására való törekvés, az Isten tagadása meghasonlottá tette az embereket és leírhatatlan lelki zűrzavart idézett elő, melynek káros hatásait az élet minden területén éreztérülünk megélni.

Mára azonban változott a körülöttünk elhelyezkedő világ. Tudjuk, hogy az új esztendőt szorongásokkal várják a családok. Félnék a bizonytalanságtól, az anyagi nehézségektől, szeretnék elkerülni a további lemondást, a megpróbáltatást, a megalázó nyomorúságot. Bennünket, keresztényeket az is megkülönböztet a többi embertől, hogy nem a riasztó nehézségeket látjuk, hanem a nehézségeket Istentől kapott feladatnak tekintjük. Isten csak olyan feladatokat szab az embereknek, amelyeket meg tudnak oldani. Hisszük, hogy az elnehezülő fizikai lét csak átmeneti, mert elérhető közelségbe került számunkra egy új, egy jobb világ. Az új világban pedig már ott lehet az Isten, minden napjainkban, minden cselekedetünkben.

Kérve kérjük a családokért felelős szülőket, hogy az egymás iránti tolerancia és a megértés szellemében tartásuk össze családjaikat, óvják meg békéjüket. Küzdelmes napjaikat a türelem, a remény és a keresztényi szeretet hassa át. Azoknak a családoknak, amelyeket az emberi gyalogság szét szakított, azt üzenjük, hogy ha ez nem ütözködik fizikai képtelenségbe, próbálják meg ismét összekötni az elszakadt szálakat. Keressék meg az egymáshoz visszavezető utat, mert szeretet nélkül nem lehet élni.

Ezekkel a gondolatokkal kívánunk békét és Istentől áldott új esztendőt minden családnak.

A Kereszténydemokrata Néppárt
Tolna Megyei Szervezete

A pártvagyon-elszámolástól a népszámlálásig

Az MSZMP néma kivérzését jelentő októberi pártkongresszusát követően egy kormányhatározat látott napvilágot, amely a pártvagyon-elszámolást hivatott rendezni. E határozat paragrafusai egy kis figyelmet érdemel! Annál is inkább, mert azóta túl vagyunk egy tétjét vitatott népszavazáson, amely azonban arra mindenképpen jó volt, hogy a nép közfelkiáltással erősítse meg a Parlament több döntését. Így többek között azt, hogy a kormányzó párt számoljon el vagyonával. A már említett paragrafus kimondja, hogy a jogutód, azaz az MSZP, nem mond le azon ingatlanairól, amelyek a párt szerű működéséhez szükségesek. S, hogy ki állapítja meg, milyen és mennyi ingatlan szükséges a zavartalan működéséhez? Természetesen saját maga.

Az MSZP e fölöttébb vitatható előjogára derült fény tegnap Pécsen, a Baranya Megyei Tanács székházában tartott sajtótájékoztatóon. A megjelent újságírók közül többen megjegyezték, ez bizony esélyegyenlőség a javából! A tájékoztatót tartó igazgatási osztályvezető, dr. Molnár István ismertette a vb. ezzel kapcsolatos álláspontját. A megye ellenzéki pártjainak véleményét osztva helyesebbnek tartanak, ha az MSZP valamennyi kezelésében lévő ingatlanáról lemondana, s valódi esélyegyenlőség jegyében döntenének az egyes pártok ingatlanigényléséről. Ezen állásfoglalásukat egyébként már továbbították a Minisztertanácsnak. Az országban e megyében rendelkezett az azóta megszűnt (és újjáéledt) MSZMP a legkevesebb ingatlannal, számszerint 48-cal. A baranyaiakról igazán nem mondható, hogy visszaéltek volna a kormányhatározatban biztosított előjogukkal, ugyanis mindössze 9 pártszékházról nem mondtak le. Pécsen négy mozgalmi ház maradt kezelésükben, valamint vidéken, négy városban, Komlón, Mohácson, Szigetváron és Siklóson tartottak meg egy-egy épületet saját céljaikra. A községekben lévő valamennyi párházat már átadták a helyi tanácsok kezelésébe. A községi önkormányzatok maguk határozzák meg, hogy az elkövetkezőkben mi-

lyen célra hasznosítják a nem egy esetben jól felszerelt épületeket. Az előzetes tájékoztatás szerint a legtöbbjükét köz- művelődési, kulturális és egészségügyi célokra szánja a helyi vezetés.

Keserű mosolyt csalt az arcokra, hogy a városi pártingatlanok sorsáról a vb. álláspontokat figyelembe véve maga a Minisztertanács dönt. Úgy látszik, a kormánynak nincs más gondja, mint, hogy helyi érdekeltsgű ügyek elbírálásával müllessa az időt.

Szerencsésebb volna, ha végre szakítanánk azzal a több évtizedes gyakorlattal, hogy egy-két szinttel feljebb döntenek, mint az indokolt lenne. Kíváncsi vagyok, hogy a Minisztertanács vajon melyik intézménynek ítéli oda a hús jelentkező közül a pécsi József Attila úti pártszékházat. A javaslatlétel e pillanatban még az érveket és ellenérveket mégoly jól ismerő helyi vezetésnek is nem csekély fejtörést okoz.

A sajtótájékoztatóon szó esett a január 2-től február 3-ig tartó népszámlálásról is. Dr. Hazafi József, a Baranya Megyei Tanács vb-titkára elmondta, hogy a megyében 400 összeírási körzetben mintegy 1500 adatgyűjtő tevékenykedik. A kérdések között nem szerepel a személyi szám és a vagyoni viszonyokat sem mérik fel. A rossz emléké 1941-es népszámlálásra hivatkozva több etnikum, így a svábok, délszlávok kifogásolták, hogy nemzetiségi hovatartozásukra vonatkozó kérdések is szerepelnek a kérdőívben. Az első tájékoztató jellegű adatokat várhatóan június végén hozza nyilvánosságra a Központi Statisztikai Hivatal. Pontos tájékoztatás csak a jövő év végére várható. A lakosság védelme érdekében a kérdezőbiztosokat igazolvánnyal látják el, akik kötelesek azt felmutatni. Az állampolgárok viszont kötelesek a kérdésekre válaszolni. Ellenkező esetben szabálysértést követnek el, s pénzbírsággal sújthatják őket.

Cseke Hajnalka

Kiáltvány Közép- és Kelet-Európa új demokratikus szervezeteihez

1989-ben megszűnt Európa önkényes kettéosztása, összeomlottak az erőszakkal létrehozott sztálinista diktatúrák és mutációik. Ceausescu rendszerének megdöntésével – óriási véráldozat és szenvedés árán – eltűnt a legszörnyűbb európai zsarnokság is. Jóleső érzés számunkra, hogy az elmúlt hónapokban mi, magyar demokraták, küzdelmünkkel és szolidaritásunkkal hozzá tudunk járulni az elnyomó rendszer bukásához.

Kezünkben van a nagy lehetőség, hogy megszüntessük az itt élő népeket régóta szembefordító ellentéteket. Ma Európa keleti felében is minden nép a lelkiismereti, politikai és gazdasági szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és az önrendelkezés híve. A kialakuló jogrend alapja csak az ENSZ Alapokmánya, a Helsinki Záróokmány, az 1976-ban elfogadott Emberi Jogok Nemzetközi Törvénye lehet; az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya és Fakultatív Jegyzőkönyve. Ezekért a jogokért harcolt Magyarország 1956-ban, lépett fel Csehszlovákia 1968-ban, állt ki a Charta 77, a Szolidaritás, s a többi kelet-közép-európai ország hosszú ideig üldözött ellenzéke. Találkozásunk feledhetetlen pillanata volt a mártír magyar miniszterelnök, Nagy Imre 1989. júniusi temetése. Erre a demokratikus román emigráció képviselői is eljöttek, s megállapodásra jutottunk azokban az alapelvekben, amelyekre közös jövőnk épülhet.

A függetlenné váló nemzeteknek szabad kapcsolatokat kell kialakítaniuk egymással; az államhatárok ne akadályozzák a személyek, az információk és az eszmék szabad áramlását. Az új demokráciák eltökélt szándéka, hogy a múltból fakadó ellentétek ne támadhassanak fel, és a figyelem a jobb jövő megteremtésére irányuljon. Ezt fejezte ki az

1989. december 15-16-án Budapesten – lengyel, keletnémet, cseh, szlovák, bolgár és magyar demokraták részvételével – tartott találkozó. Most, a közös öröm és az egymásra találás pillanatában, a 16-án elfogadott Nyilatkozat szellemében javasoljuk valamennyi közép- és kelet-európai demokratikus szervezetnek, hogy kötelezze el magát nyilvánosan egységünk megőrzése, eszméink megvalósítása és a politikai pluralizmus mellett.

A demokrácia egyik legfontosabb próbaköve a tolerancia a más politikai nézeteket vallók, a más vallásúak, a más nyelvűek – egyszóval mindenfajta kisebbség iránt. A türelem gyakorlati megvalósításának útja: e csoportok autonóm életének, önszerveződésének elismerése, a szabad fejlődés biztosítása. E társadalmakban – kívánságunk szerint – a regionális, nemzeti és etnikai sajátosságok tiszteletben tartásán alapuló integrációnak, valamint az önkormányzatokra épülő képviselői demokráciának kell megvalósulnia. Bizunk abban, hogy a nem távoli jövőben Európa valamennyi nemzete és országa csatlakozik ezekhez a régóta hirdetett eszményekhez, az európai egység gondolatához, ezzel szilárd alapra helyezve a sokat emlegetett európai házat. Az elmúlt évszázadokban nem volt rá példa, hogy Kelet-Közép-Európa népei valamennyien együtt, azonos oldalon álltak volna. A történelem alighanem csak egyszer kínál ilyen nagy alkalmat: most!

Felhívjuk Közép- és Kelet-Európa valamennyi új, demokratikus szervezetét és mozgalmát, aki a jelen deklarációval egyetért, hogy csatlakozzék felhívásunkhoz, vagy nyilvános nyilatkozat formájában, vagy írásban a következő címen:

Manifestum democraticum, H-1372 Budapest Pf.: 427.

Budapest, 1989 karácsonyán:

Magyar Demokrata Fórum

Elképzelem. Elképzelem az embert, amint este leül íróasztalához (konyhaasztalához, dohányzóasztalához), s elkezd írni a leveleket. Időnként megrázogatja fáradó kezét, s folytatja az írást. A másik írógéphez ül, s neki csupán négyezer kell lemásolnia ugyanazt a szöveget, hiszen az indigó közbeiktatásával egyszerre öt azonos levél készíthető. Van, aki titkárnőjének adja ki a kapott sorokat másolásra, mellékelve a címlistát. S van, aki fénymásolatja az írást, s úgy küldi tovább, mert... mert fél. Van, aki töpreng, s gondosan állítja össze a címzettek listáját, s van, aki egyszerűen föllapozza a telefonkönyvet (vagy föllapoztatja), s abból veszi a neveket és címeket: Hidas, Hidas, Hideg, Hidvári, Hild, Hinek, Hinkó, Hird... A lényeg, hogy a húsz levelet elküldje. Elküldje, mert fél.

Van, aki megvásárolja a húsz darab öt forintos bélyeget, hogy azokat ragassza a borítékra, van, aki „hivatalból” adhatja föl a leveleket, s van, aki bélyeg nélkül dobja azokat a postládába. Mert a lényeg, hogy elmenjenek. Hogy túladjon rajuk, hogy szabaduljon félelmétől.

Mostanában elszaporodtak a „Tipp fohász itt” címet viselő levelek, s majd minden család majd minden nap legalább egyet kap belőle valakitől, valahonnan. Fogalmam sincs, hogy miért éppen idén karácsony és az új esztendő beköszöntésének napjaiban indultak újból újjukra e furcsa levelek, ám bizonyára e ténynek megvannak a pszichológiai okai. Ezt nem boncolgatva, a hátúrt nem kutatva azért érdekes beszélni, beszélgetni ezekről. A levél így kezdődik: „Ez a fohász szerencsét hoz Önnek, Hollandiában található az eredetie!” (Így íródik valamennyiben: eredetie!)

Szóval a „fohász” továbbítói nyilván (félelmükben) nem akartak eltérni

Ne küldjön pénzt!

az eredeti levélről, s helyesírási hibákkal együtt másolták, másoltatták és küldték szeretteiknek, ismerőseiknek, nem-szeretteiknek... De vajon az enyhén szólva félelmet keltő, már-már fenyegető írást olvasva elgondolkodott-e a soron következő feladó, hogy mi ebben a fohász? Mert ugye a fohász rövid imát, könyörgést tartalmaz. S éppen ezek hiányoznak a levélből. Nyomban azzal kezdődik, hogy a már kilenceszer megtett Föld körüli út során most érkezett meg a szerencsét hozó levél a címzethez, akit néhány nap múlva szerencse ér. Arról is biztosítja a postáját bontót, hogy „semmilyen pénzt nem kell küldeni, mert a szerencsét nem lehet megvásárolni. Küldje el ezt a levelet azoknak, akikről tudja, hogy szerencsére van szükségük.”

S következnek a megfélemlítő intelmek, miszerint valaki négyszázötvenezer dollárhoz jutott váratlanul, de elvesztette az összeget, mert megszakította a láncot. Egy másik címzett a levél kézhezvételét követő hatodik napon meghalt, mert elmulasztotta elküldeni a húsz lemásolt fohászt, pedig halála előtti napot pontosan 775 ezer dollár ütötte a markát – szintén váratlanul. A további példák befejezőjeként szegény Seeren Holdra hivatkoznak, aki elfelejtette továbbítani a „fohászt”, s mert nem hitt benne, mert összetépte a levelet, kilenc nap múlva elvesztette „mindkét lábát”. Végül: csupa nagybetűvel íródik, hogy nem kell pénzt küldeni, hogy ne vegyük semmibe e levelet, hiszen „ez így működik.”

Azon tűnődöm, vajon mi indítatta arra az emberek többségét, hogy ezeket a leveleket másolgassák, s elküldjék? Talán valóban a félelem? Mitől félünk? Attól, amin ezekkel a „fohászokkal” nem tudunk változtatni. S ezt jól tudjuk. És mégis... Lehet, úgy gondolják, hogy amennyiben elküldik a húsz példányt, a felelősséget elhárítják önmagukról, át a másikra. A címzettek. Vajon gondolkodtak-e azon, hogy miféle felelősséget passzoltak tovább? Bizonyos, hogy semmilyen. De biztos, ami biztos. Mert, ha mégis van valamiféle ereje a Hollandiában lévő eredetinek, s ennek a láncnak, akkor a baj a küldőket nem érheti. Igaz, attól a bizonyos nagy-nagy szerencsétől sem kell tartaniuk, hiszen az sem leselkedik ránk tömegesen. Sem lottó, sem totó, sem bongó formájában...

A dolgok leegyszerűsítése nélkül csak arra tudok gondolni, hogy mindenki a maga szerencséjének a kovácsa, no és az övéinek. Mi lenne, ha a levélke másolatgata helyett a szülő gyermekükkel foglalkoznának, beszélgetnének egy órácskát, ha a titkárnő nem ezeket a leveleket gépelné munkaidőben, ha az asszony sütné helyette egy jó töpörtyűs pogácsát, ha a férj az éppen nyikorgó ajtókat zsirozná meg... S ha már éppen levelet akarnánk írni, akkor békés, boldog új esztendőt kívánnánk egymásnak szívből és igazán. És segítenék egymásnak az apró dolgok megoldásában, ha a jó szavakkal nem fukarkodnánk, s ha a bélyegre szánt száz forintot éppen a templom felújítására, vagy a szomszédos ország megsegítésére ajánlanánk és küldenénk el. S nem csupán azért, mert sok kicsi sokra megy. Bár azért is!

V. Horváth Mária

Segélyegyeztetés

folytatás az 1. oldalról

Közismert például, hogy itthon sem tudják kielégíteni a keresletet étolajjal, s kevés a hal is, viszont zsírból és vajból van felajánlható tartalék. A Kereskedelmi Minisztérium ügyeletén számos vállalat ajánlott fel segélyszállítmányokat – a zseblámpaelemtől a citromig –, sokuk önköltségi áron. A minisztérium számít arra, hogy a kormány állami segítségként bizonyos összeget felajánl a segélyszállítmányokhoz, s ebben az esetben megszervezi, hogy az olcsóbban, önköltségi áron kínáló cégektől vásároljanak az adományozó bel- és külföldi szervezetek.

Mielőbb szükséges visszaállítani a törvényes rendet a romániai határlomásokon. Ezért a magánexportot fokozatosan korlátozzák, a szervezett kivitelnek viszont továbbra is zöld utat biztosítanak. Ezért alakították ki az ország számos pontján azokat a raktár-bázisokat, amelyek az adományokat fogadják és továbbítják. Ezentúl azonban az áru csak az adományozó cég vagy szervezet felhatalmazásával gyűjthető el a raktárakban. Így érhető el, hogy a szállítmányok elsősegélyből segélyadományokká váljanak. A raktár-bázisok az ünnepnapokon is fogadják és továbbítják a segélyszállítmányokat, kivéve öt alföldi raktárt (Karcag, Szolnok, Szajol, Békéscsaba, Orosháza), amelyek január 1-jén nem üzemelnek.

A belső árualapok pontos ismeretéhez a Kereskedelmi Minisztérium szükségesnek tartja, hogy mielőbb regisztrálják, mennyi és milyen áru került, illetve kerül ki az országból Romániába. Ezért kéri a vállalatokat, a pártokat és szervezeteket: a minisztérium ügyeletén január 2-ig közöljék szállítmányaik összetételét, értékét. A romániai fogadókézség javításának segítése érdekében tervezik, hogy a KÖHÉM néhány napon belül diszpécser szolgálatot szervez a szomszédos országban. A szállításokat a MAV, az Interglob és a román Trans cég koordinálja. Vállalkoznak arra is, hogy a külföldön felajánlott árukat eljuttatják Romániába.

Felvilágosítást továbbra is a Kereskedelmi Minisztérium ügyelete ad. Telefon: 118-4560, 118-4974; telex: 51-82; telefax: 187-115. A pénzbeni segélyeket a Magyar Külkereskedelmi Bank számláira, a 218-9807-7076 forintszámlára és a 401-4085-844-89-es dollárszámlára várnak.

A Honvédelmi Minisztérium kezdeményezésére a Magyar Néppárt katonai szakértői és a honvédelmi tárca képviselői pénteken megbeszélést folytattak a honvédelem általános, elvi és gyakorlati kérdéseiről. A tanácskozás első állomása volt annak a megbeszéléssorozatnak, amelynek célja, hogy a pártok megismerjék a HM terveit, katonai doktrínáit, és kialakíthassák ezekről állásfoglalásaikat.

Adósi megítélésünk romlóban

Nagyra kell értékelni az Országgyűlés decemberi döntését, amelynek értelmében elfogadta az ország jövő évi költségvetését; a képviselők ezzel megteremtették a lehetőséget arra, hogy kialakítsuk a Nemzetközi Valutaalappal létrehozott előzetes megállapodás végleges formáját – mondotta Bartha Ferenc az MTI munkatársának, tájékoztatást adva hazánk és az IMF tárgyalásainak jelenlegi állásáról.

Bartha Ferenc elmondotta, hogy a jövő évi költségvetés elfogadása, azon belül a költségvetésben lényeges pozíciójavulás kitűzése sarkalatos pontja volt az IMF-tárgyalásoknak. (A Parlament – mint ismeretes – jóváhagyta az erre vonatkozó elképzeléseket, így a jövő évben a költségvetés kiadásai legalább 40 milliárd forinttal csökkennek.) A Parlament döntése módot ad arra is, hogy a folyó fizetési mérlegben belül a konvertibilis elszámolású áruforgalomban 800-900 millió dollárral javuljon az egyenleg, a rubelelszámolású egyenleget pedig egyensúlyba lehet hozni. Az IMF-tárgyalások során előzetesen megállapodtak abban, hogy a folyó fizetési mérleg egészét tekintve a hiány éves szinten maximum 550 millió dollár lehet.

Az IMF-tárgyalások további menetéről a Nemzeti Bank elnöke kifejtette: január elején a Nemzetközi Valutaalap hazánkba érkező delegációjával véglegesítik a népgazdasági mérlegeket, például a költségvetés, a fizetési mérleg, az államadósság, a külső adósság egyes adatait. Megegyezésre lehet számítani a jövő évi monetáris politika még nyitott kérdéseiről. Január közepére várható a végső megállapodás.

A Magyar Nemzeti Bank elnöke hangoztatta, hogy az IMF-megállapodás alapján megnyílnak azok a finanszírozási lehetőségek, amelyeket a nemzetközi gazdasági szervezetek, pénzintézetek ettől a megállapodástól tesznek függővé. Így lehetőség lesz arra, hogy a közös piaci országok pénzügyminiszterei által jóváhagyott több mint egymilliárd dolláros hitel igénybe vegyünk, illetve előtte a Közös Piac Bizottságával elkezdjük a hitel feltételeinek megtárgyalását.

Emellett szó van arról, hogy a Világbanktól a magyar gazdaság szerkezetének átalakítására körülbelül 300 millió dolláros kölcsönt vegyünk fel, amelyhez további – párhuzamos – finanszírozási lehetőségek is kapcsolhatók. A Parlament döntése a nemzetközi pénzpiacra folyamatos hitelfelvételi tevékenységünket is segíti. A tervek szerint a Magyar Nemzeti Bank január 150 millió dolláros konzorciális hitelt szervez, amelyet 6 nemzetközi hűrű nagy bank közösen nyújtana Magyarországnak.

Idén az adósi pozíciónk jelentős mértékben romlott. Ez egyrészt annak a következménye – mondotta a Nemzeti Bank elnöke –, hogy a tervekkel ellentétben nagy mennyiségű pénz áramlott ki a magyar gazdaságba a költségvetésen keresztül, és ugyanezt a hatást fejtette ki külkereskedelmünk rubelelszámolású forgalmában a jelentős mértékű magyar aktívum. Hatással volt továbbá a nemzetközi pénzpiacokra, hogy a decemberi parlamenti ülés előtt mutatkoztak a közvetlen fizetéseket fenyegető veszélyének a jelei.

Jövőre a magyar gazdaságot erős pénzüke jellemzi majd. Egyrészt a költségvetésen keresztül mérséklődik a pénzáramlás, másrészt megszűntetik a rubelelszámolású külkereskedelem aktívuma miatt keletkező fedezet nélküli pénzáramlást. A kormányzat szigorít hitelpolitikáján is. A jövő évi hitelpolitika ilyen körülmények között is három területet kíván preferálni. Továbbra is minden lehetőséget megteremt az exportfejlesztés, az exportelőfinanszírozás és a folyó exporttermelés-finanszírozás biztosítására. Kiemelten támogatják a hitelezésben a kis- és magánvállalkozásokat; számukra 45-50 százalékkal bővül a hitelkínálat. Emellett a privatizáció felgyorsulására, a tőkepiac kiépülésére, a vállalatok új gazdasági formákba történő átalakulására refinanszírozási pénzeszközöket különítenek el.

A vállalati szektor számára reálértéken növelik a hitelek összegét úgy, hogy a tervezett 16 százalékos termelőiár-emelkedés mellett legalább 18-20 százalékkal több hitelt kapjanak a vállalatok. Jövőre kevesebb külföldi forrásra számíthatunk, mint az idén, ezért olyan kamatpolitikát kell kialakítani – mind a központi pénzügyi kormányzat, mind a bankok részéről –, amely ösztönzi a lakossági és vállalati megtakarításokat.

A Magyar Nemzeti Bank elnöke végezetül felhívta a figyelmet arra, hogy a program végrehajtását a nemzetközi szakmai közvélemény folyamatosan és kritikusan fogja figyelni, és a további támogatások a program megvalósításától függően alakulnak majd.

Hiányzik a világkiállítás jövő évi költségeinek fedezete

– Felgyorsult az 1995. évi Budapest-Bécs világkiállítás előkészítése. Hol tartanak a munkálatok – erről nyilatkozik Somogyi László, a világkiállítás kormánybiztosa.

– Miután eldőlt, hogy a délpesti térség ad majd otthont az Expónak, kiadtuk a megbízást a Fővárosi Mélyépítési Tervező Vállalatnak a mérnöki felmérések elkészítésére. Az ott lévő épületeket ki kell sajátítani, meg kell határozni az alapozás módját, kijelölni a közművek helyét, és el kell dönteni, hogy milyen dunai partvédelem szükséges. A területet úgy kell előkészíteni, hogy a majdani végleges tervpályázat alapján az építkezés megkezdődhessen.

Mikorra várható a konkrét építési terv kiírása?

– Az osztrák féllel összehangolva március végéig meghirdetjük a tervpályázatot. Reméljük, hogy ezt ezúttal már az Építőművészek Szövetségével együttműködve értékelhetjük, s hogy a szövetség a továbbiakban aktív részese lesz a világkiállításnak. A következő feladat: nyilvános nemzetközi pályázat meghirdetése a világkiállítás reklám- és propagandaügyeinek intézésére. A nemzetközi versenytárgyalásra várhatóan januárban kerül sor. Munkálkodunk az Expo-Budapest Részvénytársaság megalapításán is. Ez a szervezet üzleti alapon kapcsolódik a világkiállításához. A részvénytársaság tagjai – vállalatok, bankok és, terveink szerint, magánszemélyek is – részt vesznek az Expo épületeinek létrehozásában, illetve a munkálatok finanszírozásában, a kiállítás „működtetésében” és a terület utóhasznosításában. Szükséges, hogy a vállalat megalapításához az állam anyagilag is hozzájáruljon.

A korábbi információk szerint a világkiállítás előkészítése jövőre mintegy 5 milliárd forintot igényel az állami költségvetéstől. Az Országgyűlés legutóbbi ülésén elfogadott költségvetés azonban nem tartalmazza ezt az összeget; ez azt jelenti, hogy hiányzik a világkiállítási munkálatok jövő évi költségeinek fedezete?

– Egyelőre valóban nem ismeretes, hogy a mintegy 80 hektáros területen lévő üzemek, létesítmények, csaknem 30 cég és néhány lakóház, illetőleg üdülők tulajdonosait, bérlőit és használóit miként kártalanítják. Több megoldás is kínálkozik: így például, hogy valamelyik magyar kereskedelmi bank ad hitelt a kisajátításhoz a kormány felhatalmazása alapján az előkészítő bizottságnak vagy a fővárosi tanácsnak.

– Egyre-másra jelentkeznek már a magyar és külföldi befektetőjelöltek. Konkrét ajánlatot adott egy svájci bank és egy francia-angol pénzügyi csoport, valamint egy osztrák-magyar közös vállalat – mondotta Somogyi László kormánybiztos.

Közlemény adományokról

A Szociális és Egészségügyi Minisztérium a Pénzügyminisztériummal egyetértésben közli, hogy a romániai rászorulóknak megsegítésére december 22. óta a külkereskedelmi áruforgalmon kívül elküldött adományok (pl. pénz, élelmiszer, gyógyszer, gyógyászati eszközök, vér és vérkészítmények) egyedül jóváhagyás nélkül is a PTK 593. paragrafus (1) bekezdése szerinti közérdekű kötelezettség-vállalásnak minősülnek. Ugyanezt a minősítést kapják a Magyar Vöröskereszt 235-90171-8147 MNB számlájára, valamint más jogi személyek által vállalt közérdekű célra történő kötelezettségvállalás számlájára átutalt befizetések is. A felajánlók igénybe vehetik az adótörvényekben meghatározott kedvezményeket. A magánszemélyek például az adó megállapításakor az összjövedelemből levonhatják a közérdekű kötelezettség-vállalásra fordított összeget. A felajánlott összeget annak az évnek az adóalapjából vonhatják le, amelyben a befizetés történik.

A magyar gazdaság nemtője

– Nem tudom, mostanában olyan görceim vannak...

Szilveszteri apró

Magyar gazdasági küldöttség járt a Nemzetközi Halászati Szövetségnél, ahol tanulmányozták a viza fogásának módszereit és eszközeit. A tapasztalatok alapján Magyarországon de-VIZAfogó berendezéseket kívánunk majd felállítani.

MÁR KARÁCSONY ELŐTT JÓLÁTSZOTT, hogy a dolláremelkedések miatt nemcsak a schilling, hanem a forint is.

– Illetékes pénzügyi körök FONTolórá veszik, hogy Magyarországon teljesen új pénznemet vezetnek be, ugyanis a hagyományos és magyaros fizetési eszközeink, a pengő, előtte a korona, súlyos inflációnak estek áldozatul. A mostani helyzetben is úgy néz ki, hogy a forint, enyhén szólva beint.

– A pénzügyi kormányzat tanulmányozza annak a lehetőségét, hogy az adó beszedését kisvállalkozásoknak adja ki. A kisvállalkozásoknál ugyanis a saját maguktól beszedett vállalkozási és egyéb adó, mint újabb pénzforgalom jelentkezik, ami ismét az adóalapba vonhatóvá válna, azaz az adó is adóztatható lenne.

„das land
ist ein wesen”

Az ország egy állapot

Kriterion Kiadó
Bukarest, 1989.

Új kötetéről szólni, az elfoglaltság kísértése nélkül, nagyon nehéz. Méginkább igaz, ha kisebbségi irodalom képviselői kapnak madárútra, bizonyítandó, hogy nem a szárnycsapások száma, hanem a repülés íve az, ami fontos. A röptében születő lélek rezzenései, főként, ha azok anyanyelven szólalnak meg, felbecsülhetetlen értékűek. A fiatal romániai-német irodalom hangütésére gondoljunk most itt, e sorok kapcsán. Az apropót pedig, hogy egyáltalán szólhatunk erről, az a tény szolgáltatja, hogy a közelmúlt egyik újdonságaként Bukarestben, a Kriterionnál megjelent a legújabb idők romániai-német irodalmát reprezentáló *Az ország egy állapot* című kötet. Valaha – ismertet meg a ténnyel a fülszöveg –, a romániai-német szerzők a kisebbségi irodalom jelesei voltak. A parányi etnikum, dacolva létszámbeli realitásaival, szembeütően termékeny, markáns és szuverén írásos kultúrát mondhatott magáénak. Az idő múlásával – a hatvanas évek közepén – megszűnt Romániában az a politikai légkör, amely a megfogant gondolatok, érzelmek-érzések jó táptalajául szolgálhatott volna. Mindenki – ez vonatkozik az egyéb nemzeti kisebbség képviselőire is –, akinek ez ügyben neve volt, elhagyta Romániát. A jelen politikai légkörében (s ez nem az utóbbi napok történelmet formáló óráira, napjaira vonatkoztatandó) lehetetlenné vált a romániai-német írástudók, s műveik pusztia léte is. Ezért hat a nyomtaték erejével a Kriterion illetően kezdeményezése.

Négy, igazán fiatal, kisebbségi prózaíró munkáit fogja össze egyébe az antológia. Helmut BRITZ (1956), Uwe HIENZ (1966), Roland KIRSCH (1960) és Jakob MIHAILESCU (1959) alkotják a kvartettet. Mindükre a valóság szubjektív optikán való szemlélése jellemző. Vonalasan, didaktikusán, ironikusan és öniro-nikusán tárják olvasóik elé az utóbbi évek román realitását. Hienz, valóságban gyökerező víziói éppúgy, mint Britz elegáns történetei. Pontról pontra utalnak mélyebb tartalomra Kirsch matematikai prognózisokra emlékeztető írásai és Mihailescu aforizmusok prózadarabjai. A négy tehetséges, német anyanyelvű fia-

tal alkotó közül csak hárman érthették meg a conducatornak és Hekate-lelkű asszonyának kívánt és beteljesedett pokolrajzát. Roland Kirsch ez év májusában Temesvárott, önkezüleg, kötéllal vetett véget életének.

– Bayer –

Jacob Mihailescu:

Egyszeri ember történetek

1. Reggel

Élt valaha egy egyszeri ember, ki minden nap korán kelt és korán is feküdt. Míg nem egy este hazatérve szótlanul tapasztalhatta, hogy az ágyát időközben elfoglalták. Íme, akadt egy másik ember, aki még nálánál is korábban kelt, de főként, korábban feküdt.

2. Az autó

Volt egyszer egy egyszeri ember, autója is volt neki. Lón, hogy egy nap gyalog indult dolgát végezendő, és útközben majdnem elütötték. Ezért a jóember, a következő napon is gyalog indult el hazulról.

3. Ízlés

Történt egyszer, hogy kopogtattak az egyszeri ember ajtaján. A bebocsátott másik ember vizet kér kapott és ivott. Majd holtan esett össze. Megjelent két rendőr és letartóztatták a vizet adót.

A víz iható ugyan – tudatta a hivatalos sajtó –, de emberünk még mindig letartóztatásban van. Szabadulásáról csak akkor számoltak be, amikor már ő is szomjan halt. „Ekkor elengedték” – a két rendőrrel együtt.

4. *Este* Egyszeri emberünk látni kívánta a naplementét, minden este. Ezért kérvénnyel fordult valahova.

(Németből fordította: Bayer Béla)

A közelmúltban ország-világ láthatta a televízióban: a Magyar Néppárt kongresszusán a dekoráció leginkább szembeszökő, legnagyobb méretű eleme Magyarország hajdani, ún. nagycímere volt. Az, amely – többek között – azt is jelképezte, hogy Erdély és Horvát-Szlavónia a Magyar Birodalom része. A nagycímerrel ékes, megtépzott nemzeti zászló függött a Jurta Színház színpadán is, amikor a Magyar Nemzeti Párt tartotta ott gyűlését.

Magyarítani bizonyára többféle-képp is lehet a nagycímer fölbukkanását az aktuális politika színpadán, helyeselnem azonban nehéz. Még csak azt sem kell föltételeznem, hogy az említett pártok vezetőit (vagy akár a szóban forgó rendezvények helyszínének látványtervezőit) az irredenta vágyai hevítik. El tudnám hinni, hogy a történelmi jelképek iránti fogékony-ság, a magyar államiság múltjának a hangsúlyozása, a magyar történelem folyamatosságának az átérése vagy más hasonló, önmagában pozitív ér-zület és tiszteletreméltó gondolat állította oda azt a címet. Mégis, úgy érzem, nem volt odavaló. Éspedig nem csupán amiatt, hogy – főleg külföldön – félreérthető volt és tápot adhatott holmi (feltételezett) magyar revíziós törekvések miatti félelmeknek és propagandának. Ez még a legkisebb szempont, bár ez sem hagyható figyelmen kívül.

De ha ezután arra utalok, hogy a közelmúltban egy újságban a korona-ország visszaállításának szükséges voltáról olvashattam cikket, akkor bizonyára nyilvánvaló lesz: az előbbieken sem a címer-vitát kívántam dagaasztani. (Amely vitáról különben Tamás Gáspár Miklós okos megjegyzéseket tett a Magyar Nemzet december 6-i számában, mondván, miért ne lehetne nekünk egyszerre címerünk az ún. Kossuth-címer és a szentkoronás címer is...)

A címer-vita elterebélyesedése nemcsak annak a jele, hogy a nemzet

örömmel és megkönnyebbülten vissza akar térni hagyományos szimbólumaihoz, hanem sejteti azt is, hogy a hosszú bójt után, amire az internacionalizmus nevében fogták nemzeti érzéseinket, most mohón és szenvedélyesen kapunk mindenen, ami akár jelképként, akár hagyományként a nemzeti nagyságra emlékeztet. Érthető ez nagyon, de vajon valóságos világba kapaszkodunk-e vissza általuk?

Koronaország! Erre van ma szükségünk? Nem a költségvetési vonzatára gondolok, az most a legkisebb bajom

Hunnia nem lehet európai

(ámbar egy-két százmillió ma sem jelentéktelen összeg). Az a gondolkodásmód, az a mentalitás aggaszt, mely ilyen külsőségekbe veti reményét, ezektől várja a nemzet erkölcsi megújulását, erejének és tekintélyének helyreállítását. Szentkorona Társaság! Nem mondom, hogy a korona mint történelmi ereklje és jelkép nem érdemes a tiszteletre és a története a tanulmányozásra, még azt sem állítom, hogy az ún. szentkorona-tan idejét múlta. Nem firtatom ezt, mert úgy vélem, hogy a kérdés csak a történe-szekre és a közjog bűváraira tartozik. Nem hiszem azonban, hogy a magyar társadalom és államiság demokratikus megújulásához mindezeknek sok közük lehetne. Ezért kétlem, hogy egy Szentkorona Társaság mint társadalmi egyesület, mint politikai szervezet (tehát nem mint szakértői közösség) olyan működést fejthetne ki, amire ma igazán szükségünk van.

A ma esedékes megújulásnak a polgárosodásból, a polgári és állam-polgári jogok és értékek helyreállításából lehet csak táplálkoznia. Polgári Európába akarunk beleilleszkedni,

ahhoz kívánunk fölzárkózni, és ez a polgári Európa ugyan igen tágra értelmezi a polgárság fogalmát, de aligha foglalja abba azokat, akik hajdani feudális jogok és konstrukciók örökségének őrzői kívánnak lenni.

Hogy ezt a legpolgárabb ország, Anglia királyi mivolta és minden kontinentális mértéket meghaladó hagyománytisztelete cáfolja? Hja, Anglia megteheti, hogy palotaórsággal, parádés órsékváltásokkal, bírói parókkal hódoljon a múltjának. Az a múlt ugyanis évszázadok óta töretlen polgári múlt. Köztudomás szerint az an-

ugyan a magyar államnál, de mint demokrácia a legrégebbi a modern világban, nem hódol semmiféle cécónak, és ha őrzi is Tell Vilmos mondáját, nem letűnt századok katonai dicsőségében keresi a kapaszkodót önmaga számára, hanem inkább a schaffhauseni órák precizitásában és a zürichi bankok „tüchtigségében”. Ez lehet számunkra az iránymutató példa. A múltat tisztelhetjük, tisztelnünk is kell, hajdani dicsőségére büszke lehet a magyar, de csak akkor, ha lesz mivel büszkélkednie e mai polgári világban is.

Nem szeretném megélni a két világháború közötti idők neobarokk nemzeti kultuszának újabb kiadását. Bármennyire érthető volt is az a háborúvesztés után, Trianon megrázkódtatásai közepette, korszerűnek már akkor sem volt mondható. Ma pedig végzetes lehetne, ha társadalmunkban a régi dicsőség koronaöreiből szellemi uralma következnék el. Szörnyű még elképzelni is egy már hatvan éve is anakronisztikus világ bugris, mucsai változatát az ezredforduló Európájában. A sosem volt magyar demokráciát most kell megteremteni, és most meg kell teremteni. Hiányát nem lehet palástolni sem a szentkoronával, sem a hunok kultuszával.

Vannak tiszteletreméltó hazafiak, akik Vörösmarty nyomán föl-fölidéz-ik elének a nemzethalál rémlátomá-sát:

„S a sírt, hol nemzet súlyed el,
Népek veszik körül,
S az ember millióinak
Szemében gyász könyűl.”

Ha előbb nem, hát Trianonban, majd 1956-ban megtanulhattuk, hogy nemzeti tragédiáink gyászkönyvet is alig csálnak az embermilliók szemébe. Ha most mucsai ábrándok miatt végképp elkéssük a csatlakozást a polgári Európához, úgy gyászköny-nyekre semmiképp, köznevetségre annál inkább számíthatunk. Viszont – lehet, hogy lesz koronaórságunk.

Gadó György

Rokkantsnyugdíjasok

Miközben egyes ellenzéki csoportok ejtőernyősöket figyelnek az égen, sorra jelennek meg közlemények életeri tanácselnökök kordedvezményes nyugdíjazásáról. Lassan már hallani a tiltakozásokat, hogy ilyen fiatal emberek miért nem keresnek

tudásuknak és képzettségüknek megfelelő munkát, ahelyett, hogy még egy-két évig ajándékot kapnak a közös költségvetésből.

Tőlem távol áll az ilyen célozgatás, rokkantsnyugdíjasokra nem lövünk.

Hogy mitől rokkantak? Hát ők egy rokkant rendszer nyugdíjasai.

– gyökér –

Hogy is
mondta?
Voksz
micsoda?

Ti írtátok

„Motorcsónakunk elhaladt a parton fürdőzők mellett.”

„Már alig vártam, s megjött a pozitív örömhír.”

„Megmutatja a fürdőszobát is, a kádat, amibe a férje nem tud fürödni, mert nincs aki besegítse az orvosi ragtapasszal visszarágaztott csempéket.”

„Üres léggömbök röppentek föl az MSZMP berkeiből.”

„Talán ha 4-5 számban diccshimnuszokat zengenék róluk, jó elvtárs lehetnék. Már egykoron is ez taszított vissza a pártbalépéstől...”

„Tehát itt a tanács biztosítja a szociálpolitika egy részét az ország minden részéből érkező vállalati és szakszervezeti beutaltak részére, hisz elesünk a jogos bevétel jó részétől.”

„Hiszen társadalmunk forráspontja 100 fokra hevült.”

„A lelki vezetés alapja a szeretet...”

mi irtottuk

A spirituáléstól hallhattunk az intézményről igen sokat...”

„A közelmúltban beépítettük a földszinti részt. A lábak között ifjúsági centrumot hoztunk létre... Ot... szexuális tanácsadás is segíti a fiatalokat.”

„A táblázat hátsó részében tanyázó csapatok...”

***

A szerk. megj.: Terjedelmi okokból eltekintettünk a kollégák nevének említésétől. Hasonlók miatt nem tudjuk közreadni mindazt, amit bennfelejtettünk. Sajnos – ezt a tisztelt olvasó tudja legjobban – ez a több, mert akár egy teljes újságszámot összeállíthatnánk hibáinkból. Ígérjük, hogy a jövőben is figyelmesen ellátjuk Önöket ilyesmivel, s ha néha egy-egy cikkben találják meg, ne kételkedjenek abban: mi is láttuk. Leginkább akkor, amikor már megjelent.

Komatál

A kocsiban egyre melegebb van, de nemcsak ezért gyöngyözik a homloka. Nahogy rohanni nem lehet, köd van, nyálkás az út, meg aztán meg köll gondolni mit, hogyan...

Mihály rágja a bajuszát, nagyokat sóhajt, nehéz a lelke. Nemigen szerette a sógorát soha. Egy kezén megszámlálhatná, hányszor találkozott vele az elmúlt harminc évben. Mindig is élhetetlennek tartotta. Fél évig sem bírta a falut, hiába, városi gyerek vót. Amúgy szorgalmasan dolgozott az inaszakadtáig, de valahogy hiányzott belőle a virtus, meg aztán az önállóságot sem neki találták ki. Gazdálkodni pedig csak a magamegálló ember képes. Jobban állott neki a gyár, az üzem, hisze' ott mindig megmondják, mit köll csinálni. Meg aztán alkudni se köll, meg nem is lehet, mer' aztán alkudni azt igazán nem szeretett, valahogy röstellette. No, szóval ilyen ember a sógor...

Most aztán – micsoda szégyen – mégis rászorult. Pedig hányszor hívta már a sógor, így ünnepek tájt, disznóölésre, de mindig kimenthette magát a sajátjából küldött kóstolóval. Az idén nincs mit küldeni. Nem mintha nem visított volna még Mihály-napkor a harminc hízó az ólakban, akár valami nyúnyavalya vitte volna el egy szál. Dehogy. Az asszony adott túl rajtuk kissé hebehurgyán. Nem mintha rossz bótot csinált volna, hisz akárcsak az egész falu, ő is száz forintért adta élősúlyban a jugó kamionosoknak a szerződött 65 forint helyett. Csak épp mind odaadta a szerencsétlenje. Egyet se hagyott, mondván: „ha múlik a kutyavásár, majd kapunk, ha köll hetvenért”. Aztán nem kaptak, mert aki hagyott, az magának hagyta...

Ehen persze nem maradt a család. A nagy nyereségből futja videóra is, bolti húrsra is. Csak az ünnep, meg a

virtus, az hiányzik, de nagyon. Az ünnepek táján Mihály bizony nem találta helyét. A fia a tavalyi vágásról csinált videót, azt nézegette naphosszat. Különösen azt a részt, amikor egyedül akasztotta kampóra a másfél mázsás disznót, azt a részt többször is visszajátszotta. Bizony, hatvan felé ballag, de ezt ma sem csinálja utána faluszerte senki.

Ez idáig még meg is lett volna valahogy, de aztán megjöttek az első komatálak. Azóta az asszony a szemé elé sem mer kerülni. Bolti húsból, kolbászból és hurkából nem lehet komatálát viszonzni, hiszen a Mihály kolbászát, hurkáját hetedhét határban ismerik. Menten kiderülne a nincs és a bugyutaság. Micsoda szégyen.

Ekkor jött a sógor távirata, két disznót bök, elkelve a segítség, meg aztán az anyós temetése óta, pedig annak már vagy tíz éve, nem ropogtaták rokonai öleléssel egymás lapoc-káját.

Úgy döntött hát, hogy elmegy. Még ugyan el nem tudja képzelni, hogy milyen egy városi disznóbökés, de nem először csinálja a sógor. Ő tudja, hogyan. A kampót mindenestre bedobta a csomagtartóba. Nem a kíváncsiság viszi, nem is a virtus, hanem a szorultság. Meg is táviratozta maga elé: jön, de csak ha a hurkát, kolbászt ő csinálhatja. Mindig diccérték levélben a küldött kóstolót, talán nem lesz ellenükre. Meg aztán megalkuszik majd a sógorral vagy tíz kiló kolbászra, hozzá pecsenyehúrsra meg hurkára. Nem lesz nehéz az alku, ahogy a sógort ismeri.

A Lada halk dörmögéssel emésztí a kilométereket. Nagyon rohanni nem lehet, köd van, nyálkás az út, meg aztán meg köll gondolni mit, hogyan... városi disznóbökés... ilyen se vót még...

Azért jó, ahogy az asszonyt otthon hagyta. Már biztos összekaptak volna, aztán csak pityeregne. Összefut a szájában a nyál. Csetint egyet, nagyot nyel... Komatálak ízén kalandoznak érzékszervei.

Kis Pál István

Rendőrtiszt voltam 1960 táján. Csak afféle kultúros, de rendőrtiszt. Meglehetősen kevés fizetésért. Egy az idő tájt még neves humorista felajánlotta, hogy írjak az ő neve alatt, „négerként” vidám, kis elbeszéléseket. Elhelyezi az *Ellátó* nevű szerkesztőségénél, ahonnan a vidéki lapok *beszerzik* a színesnek nevezett semmiségeket. A tiszteletdíjat megfizették, mert ő adja a nevét, és enyém a munka. Így igazságos. A pénz ugyan nem sok, 100 forint, *de annak is ötven a fele...* Írogattam hát, szorgalmasan.

Végül a *Ludas Matyiban* is megjelent egy krokim a *munkaadóm* neve fölött. (Addigra, persze kiderült, hogy az Ellátónál sem 100 forint a taksa.) Beállítottam Tabi Lászlóhoz, a *Ludas* akkori főszerkesztőjéhez. Tabi rámeredt. Azt mondta, őszintének látszom, de a történetem hihetetlen. Ha viszont mégis igaz volna, akkor ő akkora szamarat nem látott még, mint én vagyok. Se civilben, se rendőrtisztben, ami igazán nagy szó. Holnapra hozzak be valamint, hadd lássa, mit tudok.

Még éjszaka megírtam egy kis krokkit. Az volt a címe: *Nem szeret a főnököm*. Mivel tudom, hogy ellopott két fotelt a munkahelyéről. Ez megjelent. Sajnos, valóban megharagudott rám a főnököm, egy rendőr százados, mivel ő csakugyan elvitt két fotelt a munkahelyéről. Engedéllyel persze, és ideiglenesen. Am az engedélyről és a fote-

Hazai történetek

lekről már rég megfeledkezett mindeki.

Ezután hiába ajánlottam fel, hogy Tabi László – kérésemre – esetleg leközlí azt, hogy a történetem nem egy bizonyos rendőr századosról szól. Nem tetszett a javaslat. Napokon belül véget ért rendőrtiszt pályafutásom. A krokikat még írogattam egy darabig, majd abbahagytam a humoristaságot, mint annyi mást az életemben...

***

A Nemzeti Színház híres előadása volt valaha Visnyevszkij *Feledhetetlen 1919* című darabja, amelyben Rajczy Lajos Sztálint, Hindi Sándor pedig Lenint alakította. A kor naturalista követelményeinek megfelelően a sminkmester több órát dolgozott a két művész arcán, amíg megalkotta a *tökéletes* maszkot.

Rajczy és Hindi nemcsak az anyaszínházban lépett fel, hanem a darab egyik részletével *hahnizott* is. Főleg novemberben volt sok fellépésük, a forradalom évfordulóján. Még vidékre is eljutottak az egyikük rozszant, Topolino márkájú, még a háború előtt készült kocsiján.

Egy ködös, novemberi estén aztán az országúton rekedtek. A Topolino

„Kultúra:
a
rút luk.”

Babits Mihály

végleg felmondta a szolgálatot, hiába bütykölték. A két művész elindult a néptelen országúton segítséget keresni. Megkönnyebbültek, amikor végre észrevettek egy csoport helybéli lakost. A földekről jöhettek, mert ásókat, kapákat hoztak.

Am amikor az emberek meglátták a ködből kilépni Sztálint és Lenint, szerszámaikat eldobálva menekülni kezdtek. Valóban hiteles volt a maszk.

***

Vannak történetek, amik akkor is gyönyörűek, ha csak félig igazak. Vagy félig sem: Pap Károly *Mózes* című színdarabja remekmű. Állítólag a második világháború legsötétebb éveiben, félig-meddig zárt körben előadták. Mózes, a főszerepet – (állítólag) – Mányai Lajos, a kitűnő színész játszotta. A 3. zsidó – (állítólag) – Appel György, a későbbi politikus volt.

Állítólag (ez már a negyedik állítólag!) Mányai Lajos 1960 táján felsőhajtott, és a következőket mondotta: Azt még értem, hogy most Aczél György játssza Mózes szerepét! Csak azt nem tudom, hogy én hanyadik zsidó vagyok...

***

1953 őszén a Madách Kamara Színházban megrendezték az Allamvédelmi Hatóság többnapos, zártkörű kultúrversenyét. A beosztottak énekeltek, szavaltak. Volt csasztuska, néptánc, színjátzócsoporthoz, kamarakórus és magánszám. Bárki felléphetett, ha a testület tagja volt. Még a rokonok sem szerepelhettek. A *szakmai zsűri* nehéz feladatát az Allamvédelmi Hatóság különböző vezetői vállalták el.

A nagy eseményt azonban beárnyékolta egy hír: állítólag Péter Gábor *lebukott*, és az *ügybe* mások is belekeveredtek. Bizonyosat senki sem tudott – a beavatottak beavatottjain kívül. Kivéve a kultúrverseny szervezőit. Ők mindent tudtak. Ugyanis napról napra fogyott a zsűri. A tagokat letartóztatták.

***

Az ötvenes évek közepe táján felszámolták a Belügyminisztérium könyvtárát, mivel egyesítették az Allamvédelmi Hatóságéval. Legyenek együtt a könyvek. A BM-ben csak két *beosztott* szorgoskodott: egy segédkönyvtáros lány, aki már nagyon megunt a könyvek rakogatását, és a jövőben az erkölcsrendészetben vagy más fontos helyen akarta hasznosítani írógépelő tudományát.

Dolgozott ott egy szakképzett férfi is. Ő jött volna az új helyre. *Átvesszük, ha emberileg megfelel*, vélekedett az illetékes. Esetleg még a törzsőrmesteri rendfokozatot is megkaphatja, hogy *érezze az ürge* az előlegezett bizalmat.

A szép tervek közül azonban semmi sem lett, mert a gépirólány elbeszéléséből kiderült, hogy az *illető* kellemetlen természetű, mogorva alak, akit nem lehet az olvasókkal összeereszteni, mert fogalma sincs a jó modorról, a *kulturált viselkedés* szabályairól. Jobb, ha máshol próbál szerencsét, ahol nem annyira igényesek az elvtársak.

Sok évvel később, Homálynok Szaniszló visszaemlékezéseiből megtudhattuk, hogy a mogorva könyvtáros Kálnoky László költő volt, a világ-egyetem legszelídebb embere. Halála előtt még magnószalagra mondta „belügyes” élményeit. A tények azonban tények maradnak: Kálnoky László törzsőrmesteri karrierje véget ért – mielőtt megkezdődött volna.

***

Engem viszont felvettek törzsőrmesternek abba a bizonyos könyvtárba. Pártonkívüli voltam én is, de bizonyára jobb modorú, mint Kálnoky László. Eldegéltem hát a központi klubban.

Egy szép napon fogadást rendezett a miniszter az első emeleti termekben. *Ügyeletos* voltam én is. Semmit sem kellett csinálnom, mert a pincérek elrendezték mindent. Ott lábballankodtam tehát a fehér asztalok között. Megérkeztek a vendégek is. Csupa ezredes és alezredes. Csak mutatóban volt közöttük egy-egy őrnagy. Mind túlsóvány, megviselt arcú férfi. Vado-natúj egyenruhában.

Ezen a fogadáson keveset ittak. Főleg ettek. Csak ettek. Sokat. Nagyon sokat. Aki ivott, annak megártott a szesz. Talán ezért történt meg az, hogy egy ezredes elkapta a galléromat. Megfogódzkodott benne. A szemembe nézett, és a következőket mondotta:

„Engem letartóztattak. Mindent bevallottam. Halálra ítélték. Aztán meggyelmeztek. Eleifogytiglanra változtatták. Később minden vallomáso-mat visszavontam. Rehabilitáltak. Esküszöm, hogy egy szót sem értek az egészből.”

BIHARI LÁSZLÓ

Nem mi írtuk nem irtottuk

Révay Gyula: *Négysorosak*

1. Zaj és zenélőkút vagyok: zuhognak én bennem tajtékzó zuhatagok.
2. Nyári zápor cseppje porban huppan, fröccsen – nincs különbözet a csepp és én közöttem.
3. Rőzsetűz, csak rőzsetűz, annak lengő lángja - az vagyok én, semmi több: bolygó pernye-fáklya.
4. És vagyok, az vagyok: vad fények gulyása, eltévedt bárányok élő furulyása.

– Te jó isten, már megint minden drágul!

SZIL

VESZTER(N)

* * * * *

– Üdv néked, Nagy Fehér Főnövér!
– Hozott Isten, Kis Tévésorozaton-
nőtt Csámborgó!

– Bocsáss meg, anyócsám, de nem
fér a fejembe, honnét látod rajtam,
hogy én KTCS vagyok.

– Egyszerű ez, veszterbogarékám!
A szemeid úgy látnak, mint eltévedt
koltöltények a vak-nyugati éjszaká-
ban, amikor már a hős hiss-huss, tova-
szállt, csak te meredsz a tévére, hogy
azután ne tudj aludni, hanem álmod-
ban folytasd a megkezdett harcot.

– Jó vice, de hát most éppen szünet
van, és ilyenkor legalább nem kell ko-
rán lefeküdni. Annyi érdekes megy a
tévében...

– Persze, de este tizenegykor már
inkább a felnőtteknek, nem neked.
Az pedig, hogy nem mordul rád senki,
ha nem alszol, hanem főnn táncolsz az
ágy tetején, még nem ok arra, amiről
álmodsz...

– Nahát, te honnét tudod, hogy én
mit álmodom?

– Talán önnét, hogy magam is ál-
modtam valaha minden gyermekes
csínytevésről. Álmodban egyszer
szilvesztert játszottam. Volt egy cso-
mó tehenem, ezeket telergettem nap-
hosszat, míg el nem hajtotta őket a
környezetismeret tanárom.

– Miért éppen ő?

– Gondolom, a tanári karból ő tudta
egyedül, melyik felén kell etetni, me-
lyiken fejni... De nem is ez a lényeg.
Elhajtotta, én pedig csapatot szervez-
tem, bekerítettem, felszólítottam, adja
meg magát. Persze, nem adta meg,
ahogy annak idején a jobb jegyet sem
adta meg...

– Talán nem is érdemelted azt a
jobb jegyet!

– Persze, hogy nem, de ez megint
részletkérdés, mert ettől még nagyon
igazságtalan volt. Szóval, amikor nem
adta meg magát, kihívtam...

– Felelni?

– Jaj, dehogyis felelni. Párbajra.
Egy-egy szál pisztoly fölött harango-
zott mindkettőnk jobb keze, harangoz-
tunk, miközben egymás tekintetét für-
készük. A közelünkben megállt az
igazgató és a nap, hogy csodálja, vár-
ja, mire jutunk. Hatalmas verejték-
cseppek gördültek hátunkon, homlo-
kunkon, miközben egyre sivított a
vadnyugati veszterneknek szaporán
tekert szélgepeiből a sejtelmes szél.
Szinte millimétereket haladt kezünk a
kolt hideg agya felé, de minden pillan-
at örökkévalóságnak látszott...

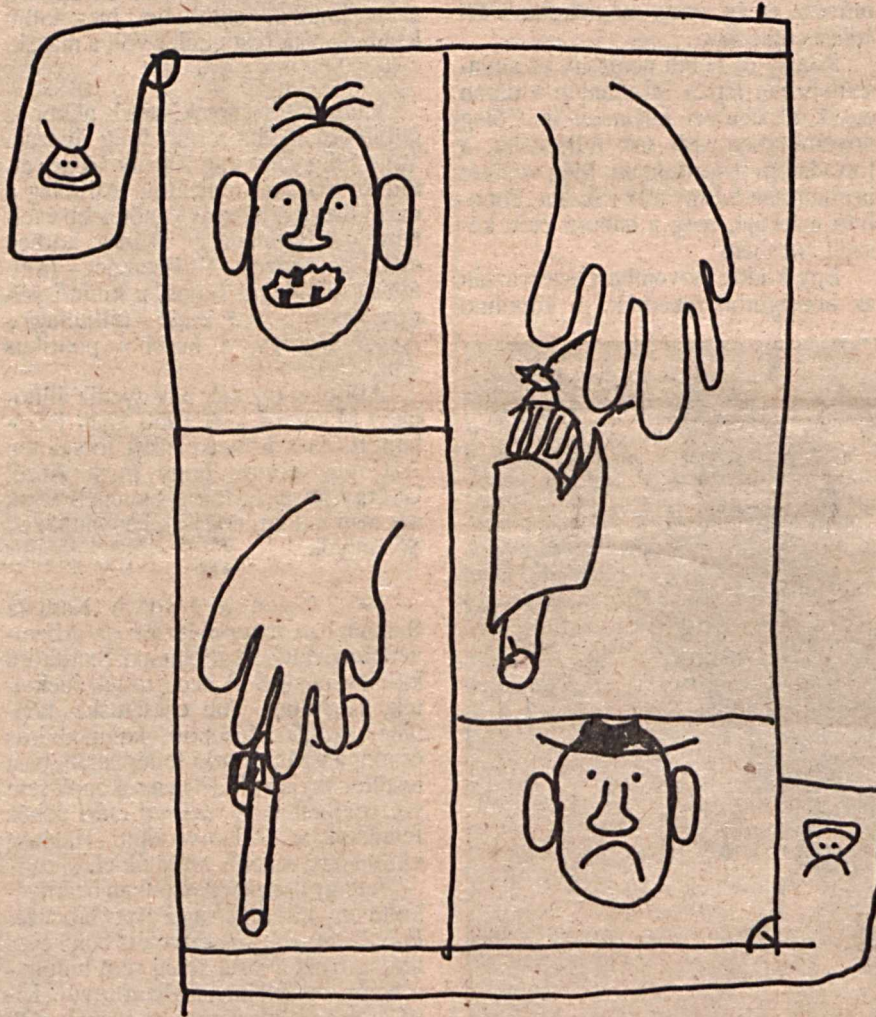
– Akárcsak most, ne izgass már,
mondd el, mi lett a vége?

– Hát, ami lenni szokott: úgy ma-
radtunk, miközben lassan bejött kö-
zénk két ember, aki a nagy VÉGE táb-
lát cipelte. Mi pedig megtöröltük iz-
zadt homlokunkat, és bementünk a
szalonba. (Csak másodsorra sikerült,
mert először visszarúgott az ajtó.) Lát-
nod kellett volna, hogy leesett az álla a
csaposnak, amikor pasztörözött tejet
kértünk, majd szép csendben az asztal
alá ittuk egymást...

– Jó, jó, de mi lett a tehenekkel.

– Azok még mindig megvannak,
neked is hoztam belőlük mutatóba.

– Ezt értem, csak azt nem, hova
lesznek az enyémekek, amikor pedig

tényleg annyira vigyázok rájuk regge-
lig.

– Szerintem most ne törődj azzal.
Ha megígéred, hogy legközelebb idő-
ben lefekszel, s nem addig rosszal-
kods, amikor már mindenki morcos
lesz, neked adom a teheneket.

– Hurrá, ez nagyon jó, azazhogy...
Mit csináljak én ezekkel a panellakás-
ban?

– Ez nem gond. Úgy látom, nem na-
gyon kérnek majd enni, mert nem vág-
tuk le előlük a füvet, lesz mindig, s ha
már nem, akkor majd rajzolhatsz ne-
kik.

– Jó, nem bánom, de azért szil-
veszterkor fennmaradhatok egy kicsit
ugye?

– Persze, de eszedbe ne jusson ká-
vét inni!

– Miért, az olyan felnőttek!

– Az igaz, de látál te már vadnyu-
gati hőst, aki megjelenik az ivóban, s
azt mondja: Két kávét!

– Tényleg! Ilyet még nem láttam.
De ha én mégis kérnék, talán bekerül-
hetnék a rekordok könyvébe, mint a
legkülönösebb vadnyugati hős...

– Tudod mit? Nem bánom, de csak
egy föltétellel: ha bebizonyítod, hogy
hős vagy.

– Ezt mivel lehet?

– Ha jól emlékszem, neked is akadt
bajod a környezetismeret tanárával...

– Jól emlékszel – sajnos. De most
adjak le rá egy rövid sorozatot?

– Bizony, csak azzal a különbség-
gel, hogy ebben ne ólomból, hanem
tudásból és ismeretből legyenek a lö-
vedékek...

– És gondolod, hogy ezzel legyő-
zöm?

– Na, hallod, az ilyesmi mindig cél-
ba talál...

– Ez lenne az igazi szilveszter?

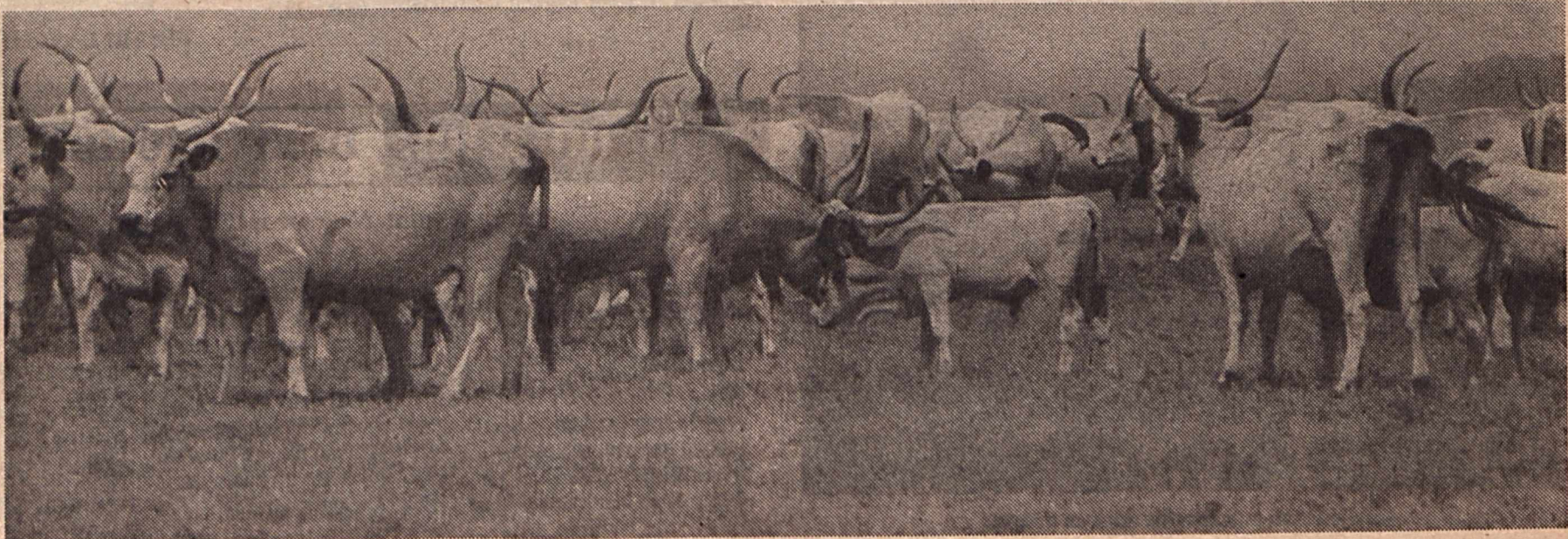
– Fogjuk rá.

– És el is süssük?

– Már el is sütöttük!

– Miből gondolod?

– Hát nem itt a vége?!

RTV

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ 8.10: Hangszemle. 8.30: Családi tükör. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét – a javából! 12.30: Világkósr. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljünk együtt. 14.10: A Rádió Kabarészínházának szilveszteri műsora. Kb. 17.10: Filmzene. 17.30: A szülőföld muzsikája. 18.45: Szemle. Tallózás hetilapokban és folyóiratokban. 19.10: Rólunk van szó! 19.15: A Rádiószínház bemutatója. Örások, ha játszanak. Wole Soyinka drámájának rádióváltozata. 20.13: Fjodor Saljapin – a kortársak visszaemlékezéseiben. 21.13: Örökzöld dallamok. 21.45: Hajszaágyokerek. 22.00: Hírvilág. 22.25: Európa hangversenytermeiből. 23.47: Angol énekegyüttesek Weelkes-madrigálokát énekelnek.

PETOFI RÁDIÓ 8.08: Népszerű muzsika – világhírű előadók. 9.05: Tövis és virágok. Zenei irodalmi magazinműsor. 10.00–12.00: Szombat délelőtti. 12.10: Jó ebédhez szól a nótá. 13.00: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.05: Nosztalgiahallás. 15.05: Egy órában egy élet. 15.53: Operettparádé. 17.05: Mikrofonpróba. 17.45: Az év sportja. 18.45: Billy Cobham dzsesszegyüttese játszik. 19.05: Sikerlemez CD-n. 20.00: 4x4. Játék. 21.05: A csalós. Veres Péter novellafüzeté rádióra alkalmazva. 21.25: Bessenyei Ferenc nótákat énekel. 21.40: A Rádió Dalszínháza. A madarász. Karl Zeller operettjének rádióváltozata. 23.15–0.14: Éjszakai klub.

BARTÓK RÁDIÓ 8.25: Lelohka Gábor játszik a csekméti Kodály Zoltán Ének-Zenei Központ Jemlich-organáján. 8.55: Radióton korongokról! 9.00: Emlékeztető előadások a Magyar Állami Operaházban. Mozart. Idomeneo. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.09: Szimfonikus zene. 13.00: Kíváncsgóműsor szombaton. 14.00: Sherrill Milnes operáriátok énekel. 14.30: Hi-Figyelő. 15.05: Lemezbörze helyett. 16.05: Zenélő doboz. Különböző csemegék ingyencknek. 17.07: Aranyalbum. 18.32: Hűs ária – harminchat énekes. 19.05: Irodalmi műsor. 19.35: A Budapesti Fúvóegyüttes szilveszteri hangversenye. Kb. 21.30: Hangszerszólók. 22.08: Az álom vagy a kakas. Lukianosz dialógusa rádióra alkalmazva.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Kezddük a nap: hírek, hírmagyarázatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: A munka világa. 8.35: A hallgatók fóruma. 8.55: Napi kalendárium. 9.00: Hírek. 9.10: Zenés üzenetek. 10.00: Hírek. 10.10: Világ gazdasági magazin. 10.40: Tiszta forrás. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Zenés üzenetek. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.20: A hallgatók fóruma. 13.40: Magyar politikai magazin. 14.00: Hírek. 14.10: Világ gazdasági magazin. 14.40: Tiszta forrás. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatók fóruma. 16.30: Gondolatforgató. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Csillagok és sávok. 17.45: Nemzetközi hetilapszemle. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar és világhíradó. 18.40: Magyar politikai magazin. 19.00: Hírek. 19.10: Hazai napló. 19.40: Egy hét Kelet-Európában. 19.50: Hétvégi levél. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Irodalmi program. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Csillagok és sávok. 21.45: Nemzetközi hetilapszemle. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Nyugati levél. 22.30: Nyitott szemmel. 22.40: Nyugati folyóiratszemle. 23.00: Hírek. 23.10: Hazai napló. 23.40: Egy hét Kelet-Európában. 23.50: Hétvégi levél. 24.00: Hírek. 0.02: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Kelet-európai szemle. 0.35: Keressni és találni. 0.45: Műsorzárás.

TV1 9.00: Képzés. 9.05: Tévétorna gyerkeknél. 9.10: Az élővilág egysége. Amerikai ismeretterjesztő filmsorozat. 9.25: Kincskereső kisködmön. Ifjúsági filmsorozat. 9.45: Tizen Tüliák Társasága. 10.45: Életfogytiglan. Ausztrál kalandfilmsorozat. 12.00: Nas ekran. A pécsi körzeti stúdió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi magazinja. 12.30: Képzés. 14.50: Képzés. 14.55: Nótaszó. 15.15: Betűreklám. 15.20: Van benne valami. Barkochbajjáték. 16.05: A kölcsönkapott Föld. 16.20: Estér könyve. 16.55: Videóvilág. 17.35: „Jean vagyok, csak így egyszerűen”. 18.25: Reklám. 18.30: Szomszédok. Teleregény. 19.00: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Vers mindenkinek. 20.10: A Szent év. Francia-olasz bűnügyi film. 21.40: Reklám. 21.45: Paul Simon afrikai koncertje. Angol film. 22.45: Koltai Róbert PanelvacSORA. Tévéjáték. 23.05: Híradó 3.

TV2 14.00: Képzés. 14.15: TV2. 15.00: A sárkány szíve. Angol dokumentumfilm-sorozat. 15.52: TV2. 16.00: Kőlyökidő. 16.35: TV2. SZILVESZTER '89. 17.00: Zoltán Erika show. 17.45: TV2. SZILVESZTER '89. 18.00: Tele-sport. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: TV2. 19.00:

Linda. 19.51: TV2. SZILVESZTER '89. 20.15: Gyuszi ül a fölben... 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. SZILVESZTER '89. 21.50: Taxisofőr. Olasz krimiparódia. 23.20: Ute Lempert show. Kb. 0.10: TV2.

RTL PLUS: 8.00: Konfetti. 8.05: Archie. 8.30: Diplodos. 8.55: Római színidő. 9.20: A Jetsonok. 9.45: Klack. 10.15: Barkácsolónak. 10.30: Telebutik. 11.00: Átváltozók. 11.20: Gagget felügyelő. 11.50: A légzőcsővévek világa. 12.05: Állatexpressz. 12.30: Dance. 13.00: A mai nap műsorából. 13.05: Telebutik. 13.30: Ragazzi. 14.40: Korintosz meghódítója. 16.00: Co-ach. 16.30: New York seriffje. 17.45: Dirty Dancing. 18.15: Time Square – Le vagyok ejtvel 20.00: Híradó. 20.15: Telemark hősei. 22.00: Dall-As. 23.00: A bűnös kisváros. 0.20: Szexi klippek. 0.55: A bűnös kisváros. 2.10: Aerobic. 2.15: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B. O. O. S. 11.00: Egyszer volt, hol nem volt. 13.00: Egyveleg. 15.30: A nagy völgy. 16.30: Dick Powell színháza. 17.30: Coca-Cola Eurochart. 18.25: Időjárás-jelentés. 18.30: Ultra sport. 20.30: Biliárd. 21.25: Időjárás-jelentés. 21.30: Klasszikus filmek. 23.00: A különck. kb. 0.40: Egyveleg. 2.00: Műsorzárás.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Mozi, mozik. 17.15: Carabine. 17.45: Főzölce. 18.05: A világ állatai. 18.30: A jövődű génujai. 19.00: Ösvények. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: A sötét korok művészete. 20.35: Körözés. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: TV-klub. 22.35: Menekülők. 0.05: A mozi világa. 1.00: Műsorzárás.

SATI: 7.30: Jó reggelt a SATI-gyel! 8.30: Garfield. 9.00: Műsorjelentés. 9.05: Batman. 9.30: Gazdasági fórum. 9.55: Pénzügyi ötletek. 10.05: Tévébóli. 10.30: Judy meghódítja Holly woodot. 12.15: Flintstone család. 12.40: Garfield. 13.45: Ötletek kertészkedőknek. 13.15: A mi kis farmunk. 14.05: Amikor Katikánál voltam az erdőben. 15.55: Az arany lóvész. 16.05: Utzasi magazin. 16.30: Hírek, időjárás. 16.40: Egy Duke ritkán jár egyedül. 17.35: Ötletek autósoknak. 17.45: Műsorjelentés. 17.50: A Colbyk birodalma. 18.45: Híradó. 19.00: Újdonságok a mozikban. 19.30: Batman. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: MacGyver. 20.55: Sport. 21.00: Keresztül a sárga poklon. 22.45: Hírek, sport, időjárás. 23.00: Perrak. 0.30: Műsorjelentés.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az albérlő. 9.30: A világ nyolcadik csodája – a brooklyni híd. 10.25: Akkoriban. 10.30: A titkos kert – Amerikai Tv-film. 12.10: Popeye. 12.15: Univerzum – A tigris, a vadon királya. 13.00: Hírek. 13.10: Az Aktueller Dienst visszatekintése az 1989-es esztendőre. 14.10: Halló, hordár! – Osztrák játékfilm. 15.50: A kis pásztor és a nagy rabló – Karácsonyi történet. 16.00: Gyermekwurlitzer. 16.55: Míni Tv-híradó. 17.05: Könyvezetnévelmi magazin gyermekeknek. 17.30: Janna. 18.00: Laura és Luis. 18.55: A keresztyén kérdései. 19.00: 2x7. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Nyolcvan nap alatt a Föld körül – Amerikai tv-film. 21.50: A sárkány évében – Amerikai film. 0.00: Hírek. 0.05: Ember a láthatáron – Amerikai western. 1.35: Hírek. 1.40: Ex libris.

2. műsor: 12.15: Művészlexikon. 12.20: Akkoriban. 12.25: Hello Austria, Hello Vienna. 12.55: Sport – Intersport Ugróverseny. 15.30: Éjszakai látogatás a bregenzi erdőben. 16.15: Osztrák népszokások kalendárium. 16.30: Anyák. Dolores Schmidinger színésznő és gyermekei. 17.15: Kinek kellet? 17.30: A tókeletiséget keresve. 18.00: Sport – Teremfoci. 18.30: Osztrák képek. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Vidám kerületi bíróság. 20.15: Peter Fröchlich és vendégei. 21.50: Szívecském. 22.15: Sportudulások – Osztrák Gyorskorcsolya Bajnokság. 22.45: Michael Heltau dalokat énekel. 23.45: Jazz International. 0.40: Hírek. 0.45: Ex libris.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: Tv-naptár. 9.00: Válogatás az iskolatelevízió programjaiból. 10.30: Hírek. 10.35: Elmulasztották – nézzék! 13.00: Családi Tv-magazin. 14.30: Játékfilm fiataloknak. 16.00: Hét Tv-nap. 16.45: Tv-napló I. 17.00: Népzenei program. 17.30: Dráma-sorozat. 18.30: Ez – dokumentumműsor. 19.15: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: Játékfilm. 22.00: Tv-napló III. 22.15: Szórakoztatja Önöket... 23.00: Angol nyelvű hírek. 23.05: Éjszakai program. 1.05: Hírek. 1.10: A vasárnapi műsor ismertetése.

2. műsor: 15.00: Műsorismertetés. 15.05: A csend világa – hallássérültek műsora. 16.00: Hogyan legyünk együtt? – információs-szórakoztató program. 16.50: Éjszakai program. 18.30: Színházi közvetítés gyermekeknek – Sportprogram. 19.30: Tv-napló. 20.15: Zenei est. 21.45: Hírek. 21.50: A kultúra berkeiből. 22.20: Európai kulturális magazin. 23.25: A vasárnapi műsor ismertetése.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ 8.30: Énekszóval, muzsikával. 9.00: Embermesék. 10.05: Örökzöld dallamok. 10.44: Az élő népdal. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Öt kontinenen tíz éve. 12.20: Harminc per alatt a Föld körül. 12.50: Ünnepek után. 13.00: Radióton korongok. 13.20: Mít üzen a Rádió? 14.10–24.00: BÜEK –

1990! 23.59: Éjfél óráútés. 24.00: Himnusz. Köszöntő. Szózat. 0.10: Tánclökönk! 3.00–5.50: Szilveszter-éji „Nóta-só” A mikrofonnál: Szolnoki Gyula – és még sokan mások.

PETOFI RÁDIÓ 7.05: Az unitárius egyház felőrája. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: A Gyermekrádió bemutatója. Hi-Szen, a guruló madár. Zalán Tibor mesejátéka. 9.05: Világlágerek szilveszteri hangulatban. 9.50: Nagy Bandó András műsora. 11.10: Szilveszteri kóktél. 12.03: Jó ebédhez szól a nótá. 13.05: Szuper Bolygótakarító Szolgálat. Robert Sheckley novellafüzetének rádióváltozata. 14.00: Lakodalmas-é a lakodalmos rock? 15.05: A Rádiószínház bemutatója. Az író és a zsaroló. Bertha Bulcsu hangjátéka. 15.45: Sanzonok. 16.00: Szilveszteri blabla. 16.30: Zenélő filmkockák. 17.05: FAP-műsor. 17.35: Táncházi muzsika. 18.20: Száz éves a Moulin Rouge. 19.05: Nótáest. 19.56: Ézredforduló. A Rádiószínház Dokumentumtehelyének műsora. 20.30: A Voga-Turnovszky duó énekel. 21.05: Egy vers két előadásban. Arany János: A fülemle. 21.20: Gene Harris és a Marlboro Super Band játszik. 21.49: A Rádió Dalszínháza. A denevér. Johann Strauss operettje – három felvonásban. 23.59: Éjfél óráútés. 24.00: Himnusz. Köszöntő. Szózat. 0.10–5.50: Szilveszteri Poptarisznya.

BARTÓK RÁDIÓ 6.03–10.05: Szilveszteri műsorok reggel. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Alekszandrína Milcseva operáriátok énekel. 11.17: Új lemezeinkből. 12.05: Telemenn: Asztali zene – folytatás. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Schubert kamarazenejéből. 14.00: Zene-kari muzsika. 14.48: Legkedvesebb verseiből válogat: Zöldszilváni Pípi. 15.00: Szilveszter a King's Singers-szel. 16.05: Rádiójáték-Szín. 17.00: Leslie Howard zongorahangversenye a Zeneakadémia kistermében. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora. 19.35: Zöldszilváni újra támad. 19.55: Operarészletek. Kb. 20.40: Zöldszilváni Pipivel beszélget a felelős szerkesztő-műsorvezető-riporter: Tengeheődy-Tiefländer Hunor. 21.00: Szimfonikus zene. 23.00: Kamarazene. 23.59: Éjfél óráútés. 24.00: Himnusz. Köszöntő. Szózat. 0.10–5.50: Éji zene – tizenegy tételben.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Hírek. 7.05: Földközben. 7.35: Nemzetközi hetilapszemle. 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Napi kalendárium. 8.00: Hírek. 8.05: Gondolatok vasárnapi. 8.10: Hazai napló. 8.40: Egy hét Kelet-Európában. 8.50: Hétvégi levél. 9.00: Hírek. 9.05: Napi kalendárium. 9.10: Protestáns világ. 9.40: Irodalmi műsor. 10.00: Hírek. 10.05: A munka világa. 10.30: Gondolatforgató. 11.00: Hírek. 11.05: Élő egyház. 11.55: Napi kalendárium. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Földközben. 12.40: Nyugati folyóiratszemle. 13.00: Hírek. 13.10: Zenés üzenetek. 14.00: Hírek. 14.05: Gondolatok vasárnapi. 14.10: Egy hét Kelet-Európában. 14.20: A politikai gondolkodás története. 14.30: Gondolatforgató. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.05: A munka világa. 16.30: Zene-szó. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Múlt idő, jelen idő. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Hobby. 18.50: Párizsi magyar figyélő. 19.00: Hírek. 19.10: Protestáns világ. 19.40: Történelmünk útja. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Nyitott szemmel. 20.50: Nyugati levél. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Élő egyház. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Hétvégi levél. 22.30: Gondolatforgató. 23.00: Hírek. 23.10: A hallgatók fóruma. 23.30: Hazai napló. 24.00: Hírek. 0.02: Múlt idő, jelen idő. 0.52: Műsorzárás.

TV1 9.00: Családi torna. 9.05: Kéménynek. Óvodások műsora. 9.30: Csillagok a jégen. Szovjet kistájkétfilm. 10.00: Játsszunk bábszínházat. Gyermekbábosok VIII. Tv-fesztiválja. 10.30: Paul Daniels műsora. Angol film. 11.15: Képzés. 15.10: Képzés. 15.15: RTV Közönségszolgálat. 15.20: Reklám. 15.25: Állatkert Floridában. NSZK ismeretterjesztő film. 16.10: Betűreklám. 16.15: Szimat Szörény szimatol. 16.45: Reklám. 16.55: Delta. Tudományos híradó. 17.20: Gyilkosság két tételben. Tévéfilm. 18.20: Reklám. 18.25: Benny Hill show. Angol szórakoztató film. 18.50: Esti mese. 19.00: Szuperhászpárba. 20.00: Híradó. 20.10: BÜEK '90. Szórakoztató csacsakaszok. 21.20: Van aki forrón szereti. Amerikai filmvígjáték. 23.15: Szuperbola. 24.00: Himnusz. Kb. 0.05–Kb. 3.00: Könyvzene.

TV2 14.00: Képzés. 14.15: TV2. SZILVESZTER '89. 15.00: A Forsyte Saga. Angol családregény. 15.55: TV2. SZILVESZTER '89. 16.00: Alljunk meg egy Ó-ra! 17.20: Gyilkosságot két tételben. Tévéfilm. 18.25: TV2. SZILVESZTER '89. 19.30: Spagetti-ház. Olasz film. 21.10: TV2. SZILVESZTER '89. 22.05: Bongó. 0.35: Gálvölgyi show. A műsor vendége: Kör-

mendi János. 1.40: Az én kis barátom. Francia film. Kb. 3.10: TV2.

RTL PLUS: 8.00: Li-La-Launebär. 9.30: Gadget felügyelő. 9.55: Holle anyó. 11.00: Aszfaltverseny. 12.35: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.05: Apám egy földönkívüli. 13.30: A Jetsonok. 13.55: Dr. Who. 14.20: Szüniidő Palm Beach-ben. 16.00: Szórakoztató előadás Bonnból. 17.40: Művészet és üzenet. 17.46: Zenerevű. 18.45: Híradó. 19.00: Coach. 19.30: Airwolf. 20.15: Szemletlen tünik. 21.45: Hírmagazin. 22.20: Szerelmi örültek körháza. 23.45: Férfimagazin. 0.30: Szexi klippek. 1.05: Muri bómadrágban. 2.05: Aerobic. 2.10: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B. O. O. S. 11.00: Coca-Cola Eurochart. 12.00: Egyveleg. 13.00: Írva vagy-on... 13.30: Egyveleg. 15.30: Off the Wall. 16.30: Biliárd. 17.30: A világ holnap. 17.55: Időjárás-jelentés. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi hírmagazin. 19.00: Az év eseménynapra. 20.00: Chart Attack. 20.55: Időjárás-jelentés. 21.00: Vasárnapi mozi. 22.30: Zenej. 2.00: Műsorzárás.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Komolyzene. 17.20: Rajongók klubja. 18.05: 30 millió barát. 18.35: Bárányhímő-híradó. 19.00: Hotel. 19.30: Bakik. 20.00: Élő hírmagazin. 20.30: Champs-Elysées. 23.00: Rióba megyünk. 0.00: A TV5 új-évi üdvözlő műsora. 0.20: A csepűrágók. 1.50: Műsorzárás.

SATI: 8.05: Flintstone család. 8.30: Batman. 8.55: Műsorjelentés. 9.00: Fantáziasziget. 9.50: Ötletek kertészkedőknek. 10.00: Sport. 10.30: Újdonságok a mozikban. 10.55: Vallásos szem-szögből. 11.00: Műsorjelentés. 11.05: Ó Jona-than. 6 Jonathan! 12.45: Flintstone család. 13.00: Garfield. 13.35: Az állatok és mi. 14.00: Műsorjelentés. 14.05: Hol van Parsifal? 15.35: Goliath – Szentáció 40 év múltán. 17.10: Sandokan bosszúja. 18.45: Híradó. 19.00: Vetélkedő. 19.10: A szépség és a szörnyeteg. 20.05: Időjárás-jelentés. 20.10: A premier előtti éjszaka. 21.55: Sporthírek. 22.05: Csokolj meg, dokil! 23.35: Halló Berlin! 23.55: Szilveszteri party 0.05: A piannasbergi sárga ház. 1.35: Műsorjelentés.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: A herceg 13. menyasszonya – Me-seburleszk. 10.30: Utazás visszatérés nélkül – Amerikai film. 11.35: Oslo, a norvég főváros. 12.05: Ezer mestermű – Gabriele Münter: Téli falusi utca. 12.15: Univerzum – A tigris, a vadon királya. 13.00: Hírek. 13.10: Mozart és da Ponte – Tv-film. 14.10: Trükkdoboz. 14.25: Az a foltos macska – Amerikai film. 16.20: Momo – NSZK film. 18.00: Ironimis '89 – Az elmúlt év karika-túrái. 18.30: Ifjúsági magazin. 19.30: Tv-híradó. 19.51: Sporthírek. 20.00: Dr. Hans Hermann Groer bitoros szilveszteri beszéde. 20.15: Annakidején – különkiadás. 21.40: Szilveszteri szórakoztató műsor Söldenből. 0.30: Szilveszteri-klub – Az ORF zenés-táncos klubja.

2. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Kulturális kör-kép. 9.30: Signe Furax – Francia burleszk. 11.00: Az ORF hangversenye – Beethoven 1. és 9. szimfóniája. 12.35: Bécs és a bécsiek. 13.00: Visszatekintés és előretekintés a TV újévi koncertjeire. 13.40: Művészlexikon. 13.45: A dene-vér – Johann Strauss operettje a Bécsi Állami Opera előadásában. 16.35: 52x7, avagy a hét aj-tó titka – Visszapillantás az 1989-es tévéműsor-ra. 17.15: Idősek klubja. 18.00: Mexikó leggyor-sabb egere – Rajzfilm. 18.30: Osztrák képek – Giorgio Moroder. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Tv-híradó. 19.51: Kulturális hírek. 20.00: Dr. Hans Hermann Groer bitoros szilveszteri beszéde. 20.15: A menekülők – Francia film. 21.40: Feje tetején áll az egész országút – Amerikai filmvígjáték. 23.00: Mike Hammer – Krimisorozat – A halott gyilkos. 23.45: A 90. születésnap, avagy VacSORA egy személyre – Freddie Frinton angol komikus műsora. 0.00: Az év fordulóján. 0.05: Tele szív, üres zseb – NSZK-olasz film. 1.45–3.15: A gésafüű – Amerikai film.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.30: Barázdák – magyar nyelvű faluműsor. 9.00: Láthatár – magyar nyelvű krónika. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnapi délelőtti gyermekeknek. 11.00: Barázdák – me-zőgazdasági műsor. 12.00: Oktatóműsor. 13.00: Roa Noak – filmsorozat. 13.50: Vasárnapi dé-lután. 16.30: Riportműsor. 17.05: Játékfilm. 18.45: Droidok – rajzfilm-sorozat. 19.10: Tv-fortuna. 19.30: Tv-napló. 20.00: Fortuna show. 20.45: Boldog Új Évet! – A hétfoi műsor ismer-tetése.

2. műsor: 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Hí-rek. 8.00: Éjszakai program. 10.00: Ma a holna-pért: Műsor a JNH tagjai részére – Játékfilm. 13.15: Spordélután. 19.30: Tv-napló. 20.00: Új-évi program – Tegnap, ma, holnap – A hétfoi műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SATI műsorát naponta közöljük
A z RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SATI műsorát részletesen közli a Telehold

Felnőttektől
a serdülőkig

A magyar sport 1989-es „aranytablója”

Sokan voltak olyanok, akik 1988 végén azt állították: a csodálatos eredményeket hozó szülői olimpiai remeklést követően nehéz dolguk lesz a magyar sportolóknak, ha idén is igazán bizonyítani akarnak. Nos, 1989-ben igencsak letették névjegyüket a különféle sportágak legjobbjai, kereken száz világbajnoki érmet szereztek!

Rangsorolni mindig nehéz, de a sportszeretők széles tábora bizonyára csillagos jelest adna az öttusázóknak, akik hazai földön elsöprő diadalsorozattal írták be magukat a magyar sport aranylapjaira a budapesti világbajnokságon. Ugyanígy a kajak-kenuzők is kitétek magukért, s hogy a „kisebbségi” sportágak élversenyzői sem ténklendtek, arra bizonyították: könnyűbúvár-sportban és a rádióamatőrök táborában is jelentős felkészültségű világmezőnyben bizonyították a magyar sportemberek. A sok remek teljesítmény közül érdemes még kiemelni a párbajtőr-vívónok egyesült államokbeli helytállást, hiszen ebben a fegyvernemben először írtak ki hivatalos világbajnokságot, és csapatban Magyarország együttese diadalmaskodott.

Ami az Európa-bajnokságok eredménylistáját illeti, itt is voltak szép pillanatok. Ezekről például az úszók, a női súlyemelő és öttusázók, valamint az ökölvívók gondoskodtak. A síroller-versenyzők például a sportág első magyar aranyérmét szállították, s a juniorok is kitétek magukért. A vitorlázók hosszú szünet után szereztek EB-medált, aranyérmet, mégpedig olimpiai számban.

Az összesített éremtáblázat:

	arany	ezüst	bronz
VB			
felnőttek	15	14	21
juniorok	3	4	4
ifjúságiak	3	12	13
serdülők	3	3	5
összesen:	24	33	43
EB			
felnőttek	20	26	26
juniorok	4	15	9
ifjúságiak	13	8	10
serdülők	1	2	5
összesen:	38	51	50

VILÁGBAJNOKSÁGOK

felnőttek:

Komáromi Tibor (FTC) – kötöttfogású birkózás, 82 kg; Férfi kajak négyes, 1000 m (Abrahám Attila, Csipes Ferenc, Gyulay Zsolt, Hódosi Sándor – mind Bp. Honvéd); Férfi kajak kettes, 10 000 m (Abrahám Attila, Hódosi Sándor – mindkettő Bp. Honvéd); Gyulay Zsolt (Bp. Honvéd) – K-1 1000 m; Gurisatti Gyula (MHSZ Dunaújváros) – könnyűbúvár-sport, csilaggyakorlat; Berekméri István (MHSZ Dunaújváros) – könnyűbúvár-sport, hárombójas gyakorlat; kettesfogathajtó-válogatott (Fehér Mihály – Győri Kossuth Tsz, Lázár Vilmos – Rákoshegyi Lovas SE, Szegedi Gábor – Határőr Dózsa); öttusaválogatott (Fábián László, Martinek János – mindkettő Bp. Honvéd, Mizsér Attila – Ú. Dózsa); Fábián László (Bp. Honvéd) – öttusa, egyéni; öttusaváltó (Mizsér Attila, Kálnoki Kis Attila – mindkettő Ú. Dózsa, Martinek János – Bp.

Honvéd); Rádióamatőr-válogatott, MM kategória (Felber Gyula, Bujáki Károly, Pozsgai Pál, Müller László, Finta Tibor, Zugó Tibor – mind MHSZ Győr RK); Rádióamatőr-válogatott, HQ kategória (Draskovits Gábor – MHSZ Vas megyei RK, Nyemcsek Károly – MHSZ Fejér m. RK, Mach János – MHSZ Tolna m. RK, Nagyváti Lajos, Pekorik Tamás – mindkettő MHSZ Pest m. RK, Koroknai István, Zeitler Sándor, Szabó Tibor, Zudor Péter – mind MHSZ Bp. RK, Válóczy György, Dicse István – mindkettő MHSZ Nógrád m. RK, Deim Ferenc – MHSZ Békés m. RK); Futócéllövő-válogatott (Solti Attila – Ú. Dózsa, Angyán József, Sike József – mindkettő MHSZ KLK) – sportlövészet; Solti Attila (Ú. Dózsa) – sportlövészet, futócéllövés; Női párbajtőr-válogatott (Szócs Zsuzsa, Várkonyi Marina, Eőri Diana – mindhárom MTK-VM, Szalay Gyöngyi – Tapolcai Bauxitbányász, Horváth Marianna – Bp. Honvéd).

juniorok:

Női öttusaválogatott (Kovács Irén, Heilig Anita – mindkettő GYÁÉV, Pécsi Mónika – Alba Volán); Kovács Irén (GYÁÉV) – öttusa, egyéni; Férfi légszipolyos válogatott (Ágh István – MHSZ Debr. KISZÖV, Pethő László – MHSZ Tatabányai Volán, Nagy László – Bp. Honvéd) – sportlövészet.

ifjúságiak:

Női kajak négyes, 500 m (Mednyánszky Szilvia, Czígány Kinga, Pintér P. Henriette – mind Győri Dózsa, Laky Éva – FTC); Sasvári Zoltán (METALUX) – modellezés, F-1-E 1 kg hajómodell Mincza Ildikó (MTK-VM) – párbajtőrívás.

serdülők:

Aranyérmesek:

Gelénesi Nándor (Csepel) – kötöttfogású birkózás, 83 kg; Baranyi Imre (DVTK) – szabadfogású birkózás, 65 kg; Gál Tamás (Vasas) – szabadfogású birkózás, 76 kg.

EURÓPA-BAJNOKSÁGOK:

felnőttek:

Aranyérmesek:

Repka Attila (DVTK) – kötöttfogású birkózás, 68 kg; Németh Katalin (Alba Regia Építők) – kiokusinkaj karate, formagyakorlat; Császár Valéria (MHSZ Tolna m. RK) – rádióamatőr-sport, adás.

Császár Valéria (MHSZ Tolna m. RK) – rádióamatőr-sport, vétel; Somlai László (BEAC) – hexasakk; Bereczki Brigitta (Salgótarjáni Petőfi DSE) – hegyi síroller; Férfi gyorstüzéző válogatott (Pálkás Lajos – MHSZ Alba Volán, Kovács Zoltán – Ú. Dózsa, Hell Csaba – Bp. Honvéd) – sportlövészet.

Takács Mária (Oroszlányi Bányász) – súlyemelés, 67,5 kg, összetett; Takács Mária (Oroszlányi Bányász) – súlyemelés, 67,5 kg, szakítás; Takács Mária (Oroszlányi Bányász) – súlyemelés, 67,5 kg, lökés; Földi Csilla (Oroszlányi Bányász) – súlyemelés, 44 kg, összetett; Földi Csilla (Oroszlányi Bányász) – súlyemelés, 44 kg, szakítás; Földi Csilla (Oroszlányi Bányász) – súlyemelés, 44 kg, lökés; Takács Erika (Oroszlányi Bányász) – súlyemelés, 82,5 kg, lökés; Onodi Henrietta (Bé-

kécsaba) – torna, felemáskorlát; Darnyi Tamás (Ú. Dózsa) – 400 m-es vegyesúszás; Darnyi Tamás (Ú. Dózsa) – 200 m-es pillangóúszás; Darnyi Tamás (Ú. Dózsa) – hosszú távú úszás; Lázár Rita (Eger SE) – hosszú távú úszás; vitorlázás, repülő hollandi hajóosztály (Pomucz Tamás, Argay Béla – mindkettő Bp. Spartacus).

serdülők:

Férfi asztalitenisz-válogatott (Bátorfi Zoltán, Varga Zoltán – mindkettő BVSC, Erdős Gábor – KSI).

juniorok:

Panyik János (H. Zalka SE) – síroller; Síroller váltó (Panyik János – H. Zalka SE, Kiss Gábor, Bráz Zoltán – mindkettő Miskolci Honvéd); Bráz Zoltán (Miskolci Honvéd) – hegyi síroller; Gelencsér Emese (MHSZ KLK) – fedettpályás sportlövészet, légpuska.

ifjúságiak:

Női asztalitenisz-válogatott (Wirth Gabriella, Wirth Veronika, Ellő Vivien, Tóth Krisztina – mind Statisztika); Wirth Gabriella (Statisztika) – asztalitenisz, egyes; Női asztalitenisz, páros

(Wirth Gabriella, Wirth Veronika – mindkettő Statisztika); Vashegyi András (MIKRO SC) – síroller; Vashegyi András (MIKRO SC) – hegyi síroller; Női síroller-váltó (Farkas Veronika, Cziffra Katalin – mindkettő Vasas, Holéczy Beatrix – Népstadion SZE); Farkas Veronika (Vasas) – hegyi síroller; Egerszegi Krisztina (Bp. Spartacus) – 100 m-es hátúszás; Egerszegi Krisztina (Bp. Spartacus) – 400 m-es vegyesúszás; Egerszegi Krisztina (Bp. Spartacus) – 200 m-es hátúszás; Egerszegi Krisztina (Bp. Spartacus) – 200 m-es vegyes úszás; Eszes Tamás (Építők SC) – vitorlázás, optimist hajóosztály; Vízilabda-válogatott (Kökény Balázs, Varga Zsolt, Benedek Tibor – mind KSI, Tari Nándor – Szentesi Vízmű, Nagy Tibor, Magyar István – mindkettő Szolnoki Vízügy, Török Tibor, Szabó Zoltán – mindkettő Szeged SC, Balogh Gábor – BVSC, Kemény Attila – Bp. Spartacus, Gál Viktor – FTC, Kelemen Zénó – Tungsram, Harkay János – Kecskeméti Vízmű, Balli Sándor – Ú. Dózsa, Dubinák Péter – Tatabányai Bányász).

Film készül Comaneciről

A menekülésével az utóbbi időben ismét az érdeklődés középpontjába került olimpiai bajnok román tornász, Nadia Comaneci új „házájában”, az Egyesült Államokban jelentette be, hogy a közeljövőben egy kétórás filmet forgatnak életéről.

– Most, hogy Bukarestben élő családomnak sem kell már rettegnie Ceausescu és klánja bosszújától, elmesélhetem hiteles történetem – nyilatkozta a 28 esztendőes bajnoknő, aki november végén szökött meg Romániából, majd kért – és kapott – politikai menedékjogot az Egyesült Államokban.

Comaneci, aki David Frost producerrel kötött szerződést a műre, elmondta: az alkotás több mint egy évtizedét öleli fel életének, attól kezdve, hogy Montrealban olimpiai

bajnok lett, egészen addig, amíg elhagyta Romániát. A tervek szerint Nadia nem játszik a filmben, amelyről még nem döntötték el, hogy a moziknak vagy a tévétársaságoknak szánják, de tanácsadói szerepkört kap, s segítkezik az őt alakító színésznők kiválasztásában is.

Az egykor sokak által csodált tornászról is beszélt, hogy nem kíván hazatérni Romániába, Kaliforniában akar letelepedni. De amint a helyzet normalizálódik, szeretne látogatni Bukarestbe utazni, hiszen ott élnek nemcsak szülei, hanem rokonai is, akikről az utóbbi időben semmilyen hírt nem kapott. Az öt olimpiai, két vb és kilenc Eb-arannyal büszkélkedő bajnoknő ugyanakkor felhívással fordult a világ kormányaihoz, hogy minden tőlük telhető módon segítsék Románia népeit.

BÚÉK – síugró módra

Három és fél évtizedes hagyomány a síugróknál, hogy „munkával”, azaz versennyel búcsúztatják az ösztendőt és köszöntik az újévet.

Nem lesz ez másképpen az idén sem, amikor már 38. alkalommal rendezik meg a nemzetközi négyéves viadalt. A sajátos BÚÉK helyszíne és időpontja a kezdettől változatlan: előbb az NSZK-ban – december 30-án, szombaton Oberstdorfban, január 1-jén Garmisch-Partenkirchenben –, majd Ausztiában – január 4-én Innsbruckban, január 6-án pedig Bischofshofenben – vetélkednek, stílszerű szóhasználat: repülnek át 1989-ből 1990-be a látványos téli sport legkiválóbb művelői.

A szervezők mind a négy versenyre – amelyek egyúttal Világ Kupa-fordulónak is számítanak – száz ugrót várnak 19 országból. Az előzetes jelentkezések alapján 22 tévétársaság közvetíti egyenesben a viadalsorozatot, amelynek minden egyes állomásán hirdetnek győztest. Az igazi nyertes azonban az lesz, aki valamennyi színhelyen jól szerepel, s így összességében a legtöbb Világ Kupa-pontot gyűjti. Ehhez a 90 méteres nagysáncokról tökéletesen kivitelezett és a távolságot illetően is nagy ugrásokat kell bemutatni.

Szilveszteri telex

* Az osztrák alapokba tervezett BÉKE – Situra az ismert devizakorlátozó intézkedések miatt elmarad.

+ Mészöly Kálmán, a sok sikertelenséget megért edző új arcot ad a magyar labdarúgó válogatottnak. Izgatottan várják a szurkolók a beígért arc milyenségét. Csak nehogy megint kud-ARC legyen.

= „Ebből a gyerekből nagy autóversenyző lesz” – mondta az egyik ismert szakértő. „Mire alapozza véleményét?” kíváncsiokdtak a körülötte állók. „Hát nézzék meg. A haja úgy áll, mint egy Szenna-kazal.”

Bejött a pletyka

Mészáros váltja Mészölyt a Vasasnál

A Vasas labdarúgó szakosztályának elnöksége pénteken egyhangú szavazással úgy döntött, hogy a válogatott élére szövetségi kapitánynak megválasztott Mészöly Kálmán helyett Mészáros Ferencet kéri fel a vezető edzői teendőik ellátására.

Mészáros Ferenc, a népszerű „Bubu” 39 éves, 1969-től 1981-ig védett a Vasasban, aztán három éven keresztül Portugáliában szerepelt, 1984 és 1986 között a Rába ETO-t erősítette, majd idén a portugál Setubal játékosaként vonult vissza. Pályafutása során 29 alkalommal a magyar válogatottban is szóhoz jutott.

– Egy kikötésem volt, hogy segítőtársam személyéről én dönthessek – nyilatkozta az új vezető edző, aki szeptember 1-jétől már munkaviszonyban áll az angyalföldi klubbal, hiszen a labdarúgó csapatnál kapusedzőként tevékenykedett. – Választá-

som Kiss Lászlóra esett, a jövőben ő lesz a pályaedző. Kapusedzőt ugyanakkor nem szerződöttünk, ezt a feladatkört továbbra is megtartom magamnak.

– *Meddig szól a szerződése?*

– Bár a megállapodást egyelőre nem írtuk alá, úgy tudom, hogy az egyezség majd hat hónapra, tehát június 30-ig szól. Utána ülünk majd újra tárgyalóasztalhoz, s beszéljük meg, hogyan tovább.

– *Milyen célkitűzéssel lát munkához?*

– A csapat jelenleg az ötödik helyet foglalja el az élvonalban, azt szeretném, ha az 1989/90. évi bajnokságot az 5–10. hely valamelyikén zárnánk. Ami pedig a legsürgetőbb feladat: az alapozás megszervezése.

– *Mikor találkozik a játékosokkal?*

– Az együttes január 4-én a Fáy utcában kezdi meg a felkészülést, majd három nap múlva már Görögországba utazunk, ahol két hétig a katerini klub vendégei leszünk – fejezte be Mészáros Ferenc, aki rögtön – az esetleges támadásokat megelőzendő – azt is hozzátette, hogy egyelőre semmilyen edzői képesítéssel nem rendelkezik, viszont a Testnevelési Főiskolán, a szakedzőin harmadéves hallgató, s így a két tanév teljesítésével már eleget tett a középfokú edzői minősítés követelményeinek.

*

A szokásosnál jóval nagyobb figyelem övezi majd a népszerű „Bubu” ténykedését a kispadon. Van mögötte komoly játékosmúlt – nemcsak idehaza, hanem külföldön is. Belekóstolt a profi világba, ugyanakkor iskolapadban tanulja a futballt is. „Bubu”, a kitűnő kapus, a bohém, a jó értelemben vett vagány elindul az edzői pályán. Vajon több babér terem-e neki, mint a hozzá hasonlóan neves játékosokból lett edzőknek, mint például Bálintnak vagy Bicskeinek vagy a kapitánnyá lett elődjének, Mészölynek?

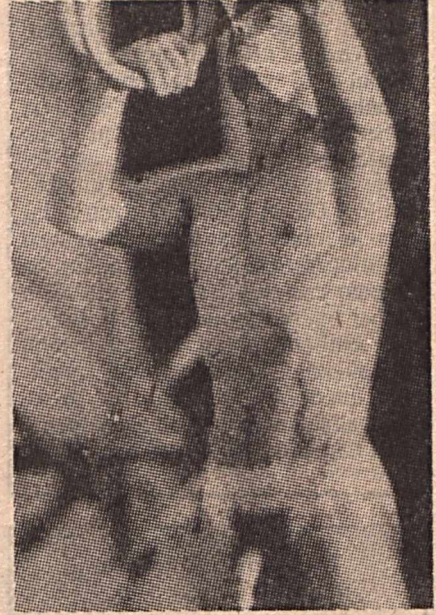
Verebes mellett újabb szín a honi futballban, vagy ő is hozzászürkül a honi viszonyokhoz?

B.Gy.

Sportdivat'89

Akik az Adidast (is) tönkretennék

1. Igaz, még csak kísérleti jelleggel, de már rendeztek világszerte olyan tornaversenyeket, ahol a férfi résztvevők egy szál semmi nélküli szerelésben mutatták be gyakorlatukat. Ami nemcsak a nézők és a pre vagy a post pubertás korban lévő tornász lányoknál aratott osztatlan elismerést, hanem szakberkekben is. A gyűrűn bemutatott erőelemek teljesen kizsigerelik a tornászt, ám a lenge magyarban – mondják tornászaink – nemcsak a gyűrű, de még a Magyar-vándor is könnyebben megy...

2. A hölgy Tzitzifix Cecilia, a hazai tollaslabdázás egyik ásza. Véleménye szerint, ha ilyen és ehhez hasonló szerelésben lépnének pályára, megoldódnának a sportág finansziális gondjai. Igaz, a szponzoroktól pénzt hozó reklámfeliratok elhelyezése eléggé bonyolult az új helyzetben, de a merész vállalkozás nyereséggel kecsegtet. Ha ugyanis a remekül röptető Tzitzifix javaslata zöld utat kap, akkor a jövő évi magyar tollasbajnokság döntőjét már a Budapest Sportcsarnokban kell megrendezni.

Aminek a záróakkordját a tollasbál jelentené.

3. Dydy Dóra a napfényes Jamaicában hirdeti az ígét az egészséges életmódról és amellet teszi elénk (a képen látható) érveit, hogy a turisták olimpiáját is rendezzék meg Barcelonában.

Néhány héttel ezelőtt Montecarlóban, a Nemzetközi Atlétikai Szövetség vezérkarához is bejutott, és javasolta a „mellbedobás” mint új, kiforróban lévő versenyszám felvételét a sportok királynőjének nagy családjába.

– bégyé –

Öttusa-segítség Romániának

A romániai sebesültek megsegítése a magyar sportolókat is mozgósította, a szövetségek és a versenyzők sorra ajánlják fel a támogatások különféle formáit.

A Magyar Öttusa Szövetség 10 ezer forintot utalt át a Vöröskereszt segélyszámlájára, míg a versenyzők, edzők és a szövetség vezérkara további 18 ezer forintot gyűjtött össze és fizetett be.

Mojmir MIHATOV karikatúrája

Magyarok: pingpong vagy ping-pang?

Európa eseményekben gazdag asztalitenisz sportjában jelentős helyet foglalnak el a TOP 12 versenyek. A felnőtté viadala már két évtizedes múltira tekinthet vissza, január 19–21. között Hannoverben lesz a 20. találkozó.

Ez lesz a magyarok 1990-es nyitánya, igaz, hogy nem teljesen, mert közülük a felnőtt férfi mezőnyében – s ez nem is nagyobb meglepetés – nincs indulásra jogosult.

A hannoveri felnőtt verseny rajtlistáján még várhatók változások, mert a hírek szerint elsősorban a nőknél több lemondásra számíthatnak. Annyi viszont bizonyos, hogy a nyugatnémet városba három magyar női versenyző utazik, az európai ranglistán második Bátorfi Csilla, a 11. helyezett Urbán Edit, valamint a 14. Wirth Gabirella, aki ugyan csak tartalékként jön számításba, de az említett, várható lemondások miatt minden bizonnyal ő is szóhoz jut.

Köszöntjük

DÁVID

nevű olvasóinkat.

A gyakran használt és az utóbbi időben szinte divatosnak nevezhető elnevezés a múltban eredeztethető. Talán erről tudják legtöbben, a történelem szomorú tanúsága sokakba véste héber eredetét. Hiszen ki ne emlékezne a népet vezérlő, egy fekete korszakban azonban megbélyegző Dávid-csillagra? Ezen a napon azonban nincs helye a szomorú múltidézésnek, különösen akkor, ha a szép csengésű férfinév viselői a héber nyelv szerint: kedvelt, szeretett emberek. Nincs okunk ennek ellenkezőjét feltételeznünk, felhőtlen ünneplést kívánunk hát azoknak, akik a márciusi dátum helyett a mai napon tartják nevük napját.

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza | December 30: Dávid

Munkanélküli Dávidok

Minő átok, minő átok,
Mit tehettek, mit csináltak,
Mivé lesz a glóriátok,
Ha nincsenek már Góliátok?!

Hová vezet az út?

Végül is nem tudom – tudhatnám, ha tájékozott lennék – kinek, kiknek a hatáskörébe tartozik az útjelzőtáblák feliratozása. Pontosabban a határainkon túlra futó utak irányjelző tábláink nagybetűs szövegezése. Mert ha tudnám, esetleg nem a sajtó nyilvánossága előtt kérdezném meg: hogy van az, hogy a Románia felé vezető úton, közel a határokhoz ki van írva az odaáti város neve két nyelven, így van hogy Satu Mare, alatta pedig, hogy Szatmárnémeti, míg Szlovákia felé menendő, ennyit olvashat csak az utazó, hogy Banská Bistrita.

A közúti igazgatóságon múlik talán mindez, mert ha így van, engedtessek meg nekem, hogy egy magyar állampolgár dicséretét küldjem azoknak, akik tudják a tisztességet, s a honi emberek számára honi nyelven is közhírré teszik, hogy hova vezet az

út. Ha a közlekedési minisztériumé a felelősség, akkor megkérdezhető: miért nem egységes az intézkedés, melyikkel értenek ők egyet, s melyiket tűrik meg csak úgy, hallgatólagoosan.

Ha pedig a döntés valóban a közúti igazgatóságok vezetőinek fejében, kezében van, akkor az északmagyarországi gyakorlatot mire véljem? Emlékszem, jövet odaátrol, kérdezi egyszer a szlovák vámos, amúgy magyarul: Honnan jövek? – Mondom, Besztercebányáról. Mire ő, keményen, és oktatóan, az nem Besztercebánya, hanem Banská Bistrita. Válaszolom, is-is. Magyarul Besztercebánya, szlovákul meg ahogy maga mondja.

Most már csak az a kérdés, hogy miként tudják ezt Észak-Magyarországon az illetékesek? Lehet, hogy úgy ahogy a szlovák vámos?

Debreczeni Tibor

Nap kél: 7.32 órakor
nyugszik: 16.01 órakor

Hold kél: 9.14 órakor
nyugszik: 18.31 órakor

Szlovákok Szabad Szervezete

A magyarországi szlovákok képviselői hamarosan – 1990. január 26-án – Budapesten megalakítják a Szlovákok Szabad Szervezetét. Célja, hogy megóvja a szlovák nemzeti kisebbséget a teljes asszimilációtól, és elősegítse társadalmi, politikai integrációjukat a többségi nemzetek közösségébe, anyanyelvének és kultúrájának megőrzésével. A szervezet együtt kíván működni a Magyarországi Szlovákok Demokratikus Szövetségével, valamint a szlovák nemzetségek más egyesületeivel. Feladatának tekinti kapcsolat kialakítását minden hazai és anyaországi demokratikus szervezettel, intézménnyel, valamint a világ minden szlovák kisebbségi csoportjával. A Szlovákok Szabad Szervezetének fontos teendője lesz az is, hogy a többi hazai kisebbségi szervezettel együtt reálisan tájékoztassa a közvéleményt a magyarországi nemzeti kisebbségek helyzetéről, szándékairól.

Hó, köd, gyenge szél

Változóan felhős, párás, helyenként napközben is ködös idő várható, és jelentéktelen hőszállingózás, ködszítálás előfordulhat. Többnyire gyenge lesz a keleti szél. A legalacsonyabb hőmérséklet –3 és –8, a legmagasabb általában –3 és plusz 2 fok között alakul.

Lottónyeremények

Az 52. játékhetén 3 találatos nem volt, a következő hétre átvitt jutalom nettó összege 1 millió forint, a 4 találatosokra 788 500 forintot, a 3 találatosokra 2304 forintot, a 2 találatosokra 57 forintot fizetnek. A közölt adatok nem véglegesek, a nyeremények ellenőrzése még tart.

Állati kertihírek

– A krónikus étolajhiány miatt diétára kárhóztatott látogatóinknak továbbra is csak ZSIRÁFOT tudunk bemutatni. Az OLAJÁF (esetleg VAJÁF) bemutatásától egyelőre el kell tekintelnünk.

– A kialakult politikai hangulatra való tekintettel a jövőben az OROSZ mellett más LÁNOKAT is igyekszünk beszerezni.

– A kacsaházba telepített újabb récefajok (fütyülő, bőjtű) többsége jól alkalmazkodott az ottani körülményekhez. A tókések (Anas platyrhynchos) csoportja viszont még nagyon tartózkodó.

Török öröm Bulgáriában

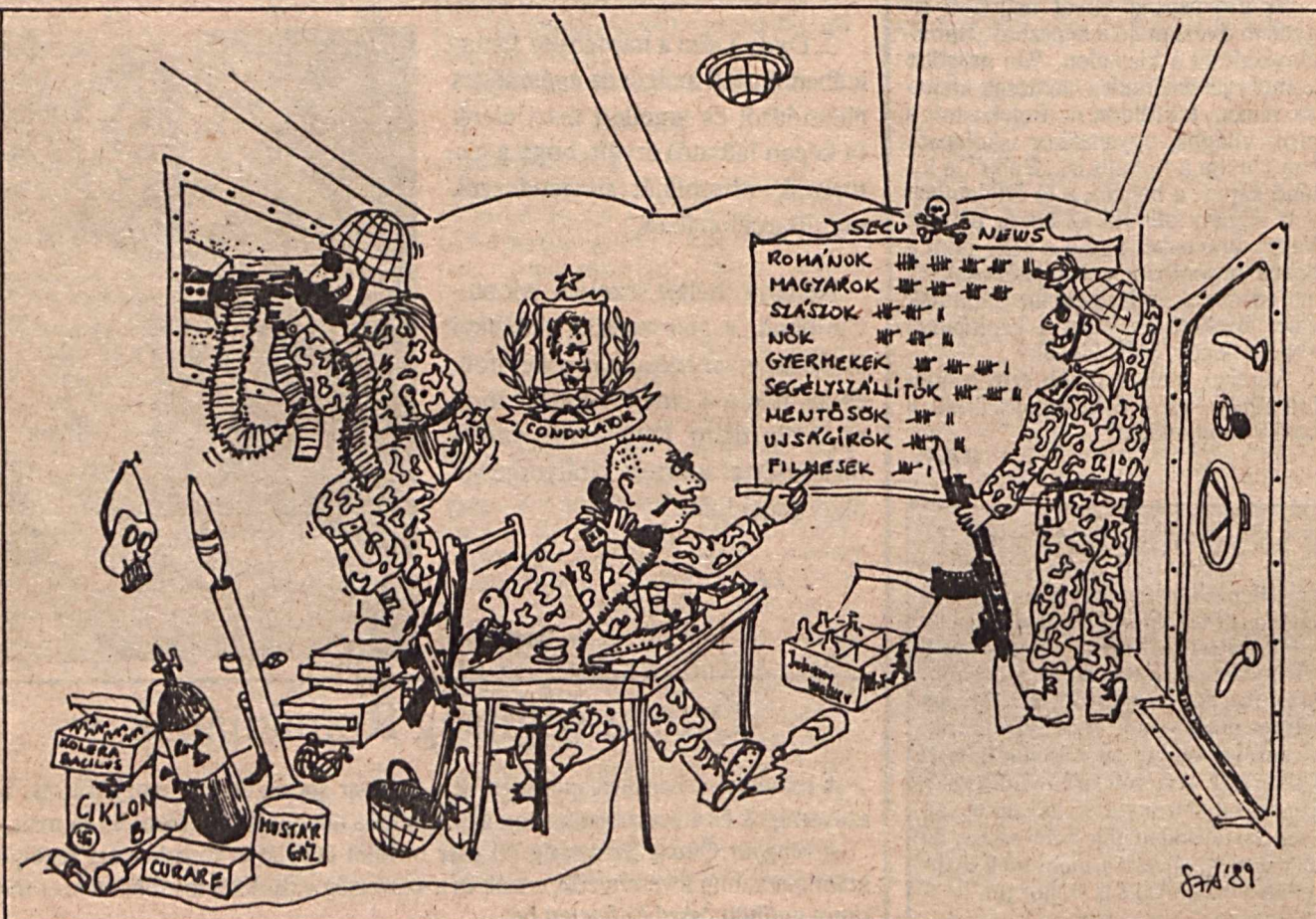
Sztanko Todorov, a bolgár nemzetgyűlés elnöke és Alekszandar Lilov, a BKP KB PB tagja, közölte a nemzetgyűlés épülete előtt péntek délután összegyűlt ezrekkel – török nemzetiségű bolgár állampolgárokkal és bolgár támogatóikkal – hogy a pénteken megszületett KB-döntés szerint Bulgáriában mindenki maga választhatja meg a nevét, a vallását, a beszélt nyelvét. Vodenicsarov, a Független Emberi Jogi Társaság egyik vezetője, aki a Bolgár Demokratikus Erők Szövetségének egyik szóvivője is, kijelentette: ez a legszébb újévi ajándék és garancia is arra, hogy boldogabb és nyugalmasabb lesz az újévi ünnep.

Meg nem erősített hírek szerint az eddig meg nem erősített híreket nem erősít meg a meg nem erősített hírek. Ha esetleg valaki másként értesült volna, kérjük, erősítse meg Szilveszterre a csontjait, nehogy a lágyulás áldozatává essék (vagy máshova).

Rablót keresnek

A BRFK bűnüldözési osztálya rablás büntetnének alapos gyanúja miatt nyomozást indított ismeretlen tettes ellen, aki december 27-én 13.40 órakor, arcára zöld kötöttsapkát húzva, bement a Budapesti Húsipari Vállalat IX. kerület Gubacsi út 6. szám alatti viszonteladói felvásárlóhelyre. A nála lévő gázpisztollyal egyszer a mennyezet irányába, egyszer K. Sándor 51 éves üzletvezető arcába lőtt. A férfi könnyű sérülést szenvedett. Az ott dolgozó péztárosról a rabló pénzt követelt, és körülbelül 700 ezer forintot át is vett, ezt követően fehér színű gépkocsival a helyszínről elmenekült. Az ismeretlen férfi körülbelül 25-35 éves, 170-180 centiméter magas, közepes testalkatú, kekiszínű munkaruhát viselt.

A rendőrség kéri, hogy aki az elkövetőről, vagy az ügyről bármit tud, értesítse a rendőrséget.

Külföldi partnerünk

Budapesten működő irodájához

irodavezetőt és munkatársakat keres.

Jelentkezzenek perfekt német nyelvtudással rendelkező

35 év alatti reprezentatív megjelenésű hölgyek,

akik magas intelligenciával, jó tárgyaló és szervezőkészséggel,

valamint gépkocsival rendelkeznek.

Külkereskedelmi végzettséggel rendelkezők előnyben részesülnek.

Személyes jelentkezést várunk az alábbi címen és időpontban:

Budapest, VII. kerület Bajza u. 2. VI. emelet.

1990. január 3-án 12-17 óráig. Telefon: 142-7207

- Szóval akkor megrendeljük...

Derrick: - Mit mond, nem értem...

Harry: - Állítólag előfizette a Dátumot...

Derrick: - Ha igazat beszél, akkor minden rendben.

APRÓHIRDETÉS

Fiatalok, újrakezdők, vállalkozók figyelem! Szeretne üzletkötéssel, termékértékesítéssel, reklámmal, biztosítással, marketinggel foglalkozni? Minderre lehetőség nyílik - tanfolyamok elvégzése után - külföldi Kft-nél, hazai viszonylatban, másodállásban is! Jelentkezés: „Manager” jellegre a „Dátum” - Szekszárdi Kiadójánál.

Eladó Velence mellett generációs családház. Panzióknak is alkalmas. Összkomfortos, központifűtéses, adómentes. 3 éve épült. Cím: Pálinkásné, 2490 Pusztaszabolcs, Jókai út 12.

Nyolc éves AVIA új motorral eladó. Szekszárd, Tartsay út, Halbott. Telefon: (74) 11-600.

Egyedülálló idős személyvel eltartási szerződést kötnek, havi járadékot fizetnek balatoni, budapesti házáért, lakásért. „Nyugodt időskor” 7081 Simontornya, Pf.: 35.

Hat hízó eladó, januári vágásra előjegyezhető, ugyanitt Trabant Combi eladó. Vass Sándor, Várdomb, Római utca 12.

Négy és fél éves, jó állapotban lévő Zastava eladó. Tolna, Damjanich u. 1. Telefon: 40-789.

Szekszárd, Ságvári u. 8. szám alatt kétszintes, 4 szobás lakás eladó. A szennyvíz és a víz rendezetlen. Barta Bertalané.

Nemescsincsilák felszereléssel, táphomokbiztosítással, legelőnyösebb kedvezményrel tenyésztőnél eladók, előjegyezhető. Élő állat vagy prém vizszavasárlás megoldott. Ugyanott többszörös győztes szülőktől doberman és hasky (szibériai szánhúzó) kiskutyák. Érdeklődni: Várffy, Szálka, Kossuth u. 71/A, vagy (74) 16-382-es telefonon.

Szálkán, kb. 60-80 m²-es helyiség, víz villany (3 fázis) és fűtési lehetőséggel hasznosításra kiadó. Érdeklődni: Várffy, Szálka, Kossuth u. 71/A, vagy a (74) 16-382-es telefonon.

Antikóra javítót keresek. Telefon: (74) 11-600.

Szó Építő és Szolgáltató Kiszövetkezet által vállalt munkákat, amiről velem tárgyalnak, kérem tekintsék semmisnek. Várffy Tibor

Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

AZ ARGON

Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kiszövetkezet

értesíti partnereit, ügyfeleit,

hogy 1990. január 1-től

a jogfolytonosság fenntartása mellett Kft-vé alakul,
kétf millió forintos törzstőkével.

A jogutód továbbra is az eredeti címen

- Szekszárd, Kossuth u. 45.

Pf.: 103. Tel.: (74) 13-873 -

folytatja tevékenységét.

Németh György
ügyvezető igazgató

DÁTUM

A viszont pukkantásra!

Legkevésbé sem humoros történet játszódott le az ötvenévi Csülök csárda udvarán: elloptak egy Geotrace 100 típusú geodéziai műholdvevő műszert, amelynek értéke kétmillió-háromszázharmincezer forint, ám ettől függetlenül semmire sem használható. A gyári szám SN 2934 A 00267, a telefon pedig, amin értesítést várnak: 96117800.

Eddig a tények, s ezután a nyomán költ gondolatok. Mert nem is tudhassa az igazából, milyen fantasztikusan lyó érzés, amikor ottan van a szilveszteri bandabann egy műholdvevő műszőr, fölleg, ha ugye az se tudhassa, hogy mi van nálla, akinnél nála van. Nohát, kéröm, irtózatójan lyó érzés. Meghogy osztán a szomszédnak se nincsen. Szavamra mondom, eccerűjen nacceri. (Azt hiszem, jobb lesz, ha abba hagyom, mert a szedő kitekeri a nyakamat, a korrektor pedig szálanként kiszedi a hajamat...)

Egy szó, mint száz, el nem tudom képzelni, mire jó az szilveszterkor, ami semmire sem jó. Azt, hogy máskor mire, meg sem kísérlem földeríteni, de éppen most? Vagy csupán ennyi hiányzott a hangulathoz. Esetleg valami szesz folyadékban úsznak a mutatók, amit le lehet inni? Nem kívánom, hogy a kifinomult ízlelő tolvaj valaha is mást igyon. Netán arra gondolt, hogy haza viszi a gyerekeknek, amolyan karácsonyi pótajándékként? Amikor annyi szettel is játszhatnának azok a lurkók. Nem, azt hiszem, nem ez a helyes megoldás, hanem valami nagy titok. Például valaki jó előre megbeszélte, hogy Marslakókat vár a szilveszteri társaságba. Csak eljőjenek: szeretni fogják. Addig is a viszont pukkantásra!

#

Papp püspök hozzánk szökött?

Tökés László kijelentette, hogy ha a nép úgy kívánja, hajlandó belépni a kormányba. A lelkész azon a vonaton nyilatkozott, amelyen Szilágymenyőről Bukarestbe utazott. Igazságosnak nevezte Ceausescu és felesége megbüntetését. Viszont helytelenítette, s az emberi méltósággal ellentétesnek tartotta holttestüknek a tv képernyőin való mutogatását. „Személy szerint nem gyűlölöm őket, s azt kívánom,

hogy az Isten bocsássa meg vétkeiket – mondotta. Kemény szavakkal bírálta Papp László református püspököt, aki alig másfél hete románellenes tevékenységgel vádolta őt.

„Papp László áruló, aki elárulta a keresztyéneket és elárult engem” – jelentette ki. Papp László egyébként eltűnt lakhelyéről és a Reuter szerint Magyarországra szökött.

Nem volt titkos sereg?

Az NSZK hatóságai kételkedve fogadták a Der Spiegel jelentését, amely szerint az NDK-beli egykori NSZEP háromszáz nyugatnémet kommunistából álló titkos szezvetet tartott fenn az NSZK-ban merényletek végrehajtására.

A bonni belügyminisztérium bejelentette, nem állnak rendelkezésre a fentieket megerősítő értesülések.

Az államügyészség csak annyit közölt, hogy utána jár a jelentésnek, s ennek eredményétől teszi függővé, hogy hivatalos nyomozást indít-e az ügyben. Mások szerint aligha maradhatott volna rejtve egy ilyen „titkos hadsereg” tevékenysége.

– A '89-es év során a nyugati államokba látogatott magyar politikusok és államférfiak majdnem mindegyike ki-LINCSELES áldozata lett.

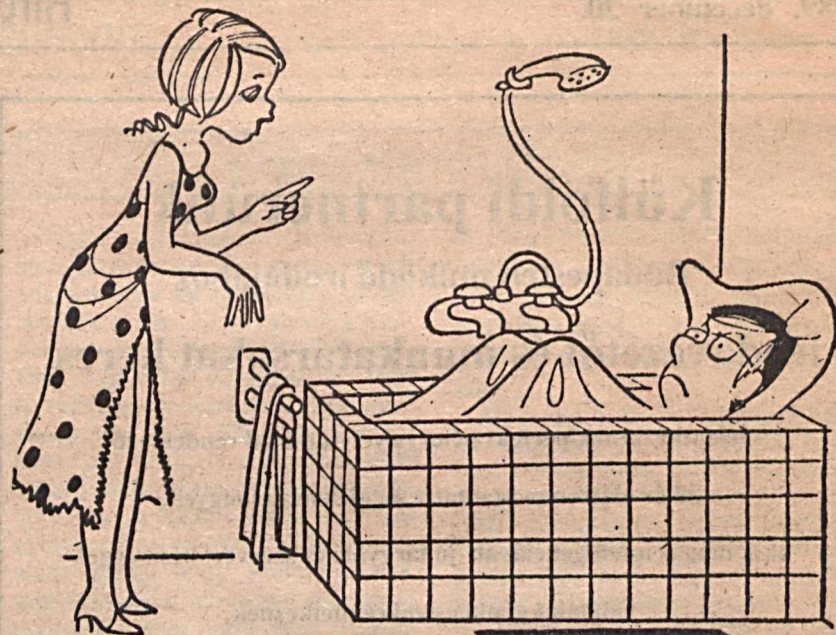
Kedves fiú ez a Miklós – mondotta Margareth – csak kár, hogy Németh, mert köztudott, mi angolok és németek, enyhén szólva is...no erről ennyit.

Kárpáti Ferenc hovédelmi miniszter, miután már civilként áll a tárcá élén, különféle híresztelések szerint névvaltoztatásra is készül. Egyesek tudni vélik, hogy az új neve Kelet Kárpáti lesz.

Nincs ref és kitiltás

A rendőrhatalósági kényszerintézkedésekről 1985-ben hozott belügyminiszteri rendelet hatályon kívüli helyzetét ismertették pénteken. Az országban több ezer, Budapesten 1468 személyt mentesít ez az új rendelkezés a rendőrhatalósági felügyelet (ref) és a kitiltás alól. Ezután már senkit sem sújthat a rendőrhatalósági ilyen szabadságkorlátozással.

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Tötös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170.

Mindenkinek a maga ajándéka

– Meg fogsz lepődni: anya még egy hétig marad!

A holnap reménye

A Minisztertanács Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Kollégiumának november 29-ei, Pozsgay Imre által vezetett rendkívüli ülése „Köszöntjük Románia szabadságáért, demokráciáért küzdő népeit!” címmel állásfoglalást fogadott el, amelyben üdvözlöi a romániai népek győzedelmes harcát, amely szétzúzta a XX. század végi Európa legszégysenteljesebb diktatúráját.

Magyarország és Románia kapcsolatát is a helsinki záróokmányban rögzített elveknek kell szabályozniuk, különös tekintettel az emberi jogok teljes körű tiszteletben tartására, a függetlenségre, a belügyekbe való be nem avatkozásra. A győzelem új távlatokat nyitott meg a kapcsolatok előtt.

Bízunk abban, hogy a diktatúra felszámolása, a demokrácia kibontakozása megeremti a feltételeket ahhoz, hogy a két ország, a két nép együttműködését gyökeresen új alapokra helyezze. Támogatunk minden olyan megoldást, amely szavatolja a nemzeti kisebbségek önszerveződését, széles értelemben vett autonómiájuk biztosítását. Ezekhez hazánk kész minden segítséget megadni, s meggyőződése, hogy a nemzeti kisebbségek jogainak összessége nem a többség adománya és nem a kisebbség kiváltsága, hanem a demokrácia természetes velejárója.

Rock-koncert Romániáért

A Budapest Sportsarnokban pénteken sok ezren tapsoltak a romániai rászorulóknak járóra rendezett segélykoncerten a hazai rock- és popzenei élet legjobbjainak, több mint kétszáz előadóművészeknek. Felhangzott Laár András gitárosnak a Temesvár, Karácsony címmel írt dala is, amelyről több mint harminc művész közreműködésével készült rádiófelvétel, s így szinte soronként más-más sztár énekli a szöveget. A 150 forintos belépőjegyeken túl sokan vásároltak 100 forintos adományjegyeket is. A segélyakciót vállalatok, bankok is támogatták, így a Posta Bank például vállalta, hogy adományával megduplázza a koncert bevételét. Az adományokból és bevételekből életmentő gyógyszereket és élelmiszereket vásárolnak, s a koncert után egy nappal vöröskeresztes konvojval szállítják el Romániába.

**Keddi
számunkban
olvashatják**

mi lesz a sorsa
az ország
második legrégebb
műemlékének